

Pla Director del Districte Zero: Diagnosi i estratègia de desenvolupament

Fase 1. Anàlisi i diagnosi

Desembre 2021

H A B I T A T G E , U R B A N I S M E I A C T I V I T A T S

Diputació
Barcelona

EQUIP REDACTOR:

Jordi Peralta Fernández arquitecte i director de l'equip redactor

Konstantina Chrysostomou arquitecte i membre de l'equip redactor
Arnau Boix arquitecte i membre de l'equip redactor

ENS DESTINATARI:

AJUNTAMENT DE TERRASSA

Marta Gómez	Directora dels Serveis d'Urbanisme
Jordi Vall	Cap del Servei de Planejament urbanístic
Ton Estapé	Tècnic d'Estudis i Avantprojectes
Carles Caballero	Regidor d'Arquitectura i Urbanisme, Medi ambient i Sostenibilitat i Energia
Josep Forn	Regidor d'Economia Social, Innovació, Universitats, Turisme i Projectes Audiovisuals i Regidor Delegat del Districte 1

CONTRACTACIÓ I GESTIÓ:

DIPUTACIÓ DE BARCELONA / ÀREA D'INFRASTRUCTURES I ESPAIS NATURALS
GERÈNCIA DE SERVEIS D'HABITATGE, URBANISME I ACTIVITATS
Servei d'Urbanisme

Jaume Moseguí arquitecte, Tècnic gestor, SURB- GSHUA, DiBa

ÍNDEX DEL DOCUMENT

I. Memòria

1. INTRODUCCIÓ.....	3
2. OBJECTIU I ABAST DEL TREBALL.....	6
3. METODOLOGIA.....	8
4. ANÀLISI.....	9
5. PARTICIPACIÓ CIUTADANA	17
6. DIAGNOSI.....	24

II. Documentació gràfica

1. ANÀLISI.....	26
Informació	
A. Anàlisi de l'evolució històrica	
B. Anàlisi del planejament	
C. Anàlisi de la mobilitat i l'accessibilitat	
D. Anàlisi de l'espai públic	
E. Anàlisi de les construccions	
F. Anàlisi dels usos i activitats	
2. DIAGNOSI.....	72
Síntesi de l'evolució urbana	
Conformitat de les alçades construïdes	
Funcions viàries superposades	
Espais públics estratègics	
Espais d'oportunitat urbanística	

III. Annexes79

ENQUESTA CIUTADANA	
PLA DE TREBALL AJUSTAT	

I. Memòria

1. INTRODUCCIÓ
2. OBJECTIU I ABAST DEL TREBALL
3. METODOLOGIA
4. ANÀLISI
5. PARTICIPACIÓ CIUTADANA
6. DIAGNOSI

Pla Director dels entorns del **Vapor Albinyana**

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Un aclariment sobre el nom de l'àmbit

L'àmbit d'estudi d'aquest treball es situa al costat nord del centre de la ciutat de Terrassa. És un barri sense una identitat toponímica ni geogràfica clara. S'emmarca dins del districte 1, el més central de la ciutat, que abasta altres barris com el centre històric, el barri de l'antic poble de Sant Pere, el Cementiri Vell o l'Escola Industrial. Malgrat estar ubicat en una posició aparentment privilegiada, la seva relació ha estat sovint tangencial. Presenta unes condicions i un procés de creixement urbà força complexes que aquest treball explicarà. Aquestes i d'altres qüestions, han comportat una certa sensació de minusvaloració per part dels veïns del barri, en relació al tracte diferencial que ha tingut el centre històric. Aquesta reivindicació, contrasta amb una gran estima i vitalitat veïnal del barri que s'exemplifica amb la presència de moltes iniciatives locals de caràcter cultural, social i comunitari.

Per aglutinar algunes d'aquestes iniciatives i sumar-ne de noves i amb aquest context, fa uns anys es va crear la associació anomenada Districte Zero. Aquesta organització té una vocació eminentment social i promou la preservació patrimonial del seu hàbitat principal: les naus del Vapor Albinyana, on hi estan establertes majoritàriament en règim de lloguer. L'Ajuntament, va proposar aquest mateix nom de Districte Zero amb la intenció de sumar esforços per a la protecció i promoció d'aquest tipus d'iniciativa i d'activitats i de les naus del vapor. Com passa en algunes ocasions, el nom fa la cosa i l'associació ha demanat que no s'utilitzi per part de l'Ajuntament o d'altres agents externs a l'associació per no confondre ni als associats ni a terceres persones. És per això que aquest treball es referirà a aquest àmbit com a "entorns del Vapor Albinyana". Com s'exposarà posteriorment, s'ha realitzat una enquesta ciutadana on, entre d'altres qüestions, s'ha preguntat sobre el toponímic. Si bé no hi ha un consens majoritari, sembla que aquest nom pot encaixar amb una bona part de la ciutadania i també amb l'Ajuntament, la Diputació de Barcelona i el mateix equip redactor.

Es interessant veure la percepció col·lectiva de la identitat de l'àmbit, expressada a través del topònim. Els resultats de l'enquesta conclouen que les persones que viuen dins l'àmbit, majoritàriament no fan servir un topònim però les que si que ho fan, utilitzen la paraula "centre" o "districte zero". Pel que fa a la gent que viu fora de l'àmbit, o no fan servir un topònim, o fan servir un que està relacionat amb la paraula "centre nord", "la Creu Gran", "Districte Zero", o "les Naus de Sant Gaietà". Així doncs, en l'imaginari col·lectiu, tots els topònims estan relacionats amb la ubicació de l'àmbit en relació amb la resta de la ciutat, o amb una entitat que activa el teixit social del barri, o amb uns equipaments de forta identitat. Davant de la proposta "entorns del Vapor Albinyana", les persones que no utilitzen topònim els hi està bé, però a les persones que n'utilitzen un doncs no els hi atrau tant.

1.2 Un laboratori urbà

El barri on es situa el Vapor Albinyana és un laboratori urbà que mostra, de manera tant eclèctica com interessant, les dinàmiques de creixement urbà del país en els darrers 150 anys. És vital comprendre aquest territori tant complex per poder intervenir-hi amb la sensibilitat necessària per, no esvair, sinó posar en valor tot aquesta riquesa urbana. El barri no té uns límits clars, sinó que ha anat creixent i pivotant el seu centre de gravetat a mesura que es van poder dominar les diferents infraestructures geogràfiques de l'entorn (el tren al nord, l'antiga riera del Palau a l'oest, el torrent de Vallparadís a l'est i la Rasa al sud).

El creixement del centre medieval de Terrassa es va produir, en primera instància, sobre el camí de Sant Pere (poblat autònom). La constitució de la Mina Pública d'Aigües (les indústries es poden deslocalitzar) i l'arribada del tren amb l'estació del Nord (1854), provoquen una expansió l'eixample nord "de la Creu Gran" (i posteriorment al sud) amb unes característiques força prototípiques de l'època. Una malla irregular de carrers per permetre la localització dels gran vapors amb molts buits intersticials que es van anar farcint progressivament per habitatges, jardins i horts particulars dels treballadors.

Amb la desviació i canalització de la riera i la permeabilització de la barrera del tren, la ciutat va poder seguir creixent cap a ponent i cap al nord. Fruit d'aquest procés, es van ocupar espais que eren propis de l'antiga riera per convertir-la en l'actual rambla d'Egara. Aquest front nord-oest respira, encara avui, un caràcter més genèric i desvinculat del que és propi del barri.

En les darreres dècades, l'obsolescència d'aquests espais urbans d'activitat front a les noves dinàmiques industrials que requereixen major accessibilitat a les infraestructures i unes dimensions més grans, van provocar l'abandó generalitzat d'aquestes naus. En molts casos, van quedar fossilitzades en un procés de degradació per la seva manca d'activitat i rendibilitat econòmica. Com a sortida a aquesta situació, es van anar reproduint processos de transformació cap a usos molt més integrats i residencials que han comportat resultats diversos. En alguns casos com el Vapor Gran o el Vapor Ventalló, s'ha aconseguit generar espais de qualitat i una combinació encertada de les noves arquitectures amb el patrimoni. També se n'han reconvergit d'altres per a altres usos com l'excel·lent Museu de la Ciència i la Tècnica (antiga fàbrica Aymerich, Amat i Jover). En d'altres en canvi, s'ha preservat únicament la iconografia de les xemeneies i s'han implantat unes arquitectures fora d'escala i sense diàleg amb l'entorn.

1.3 El Vapor Albinyana

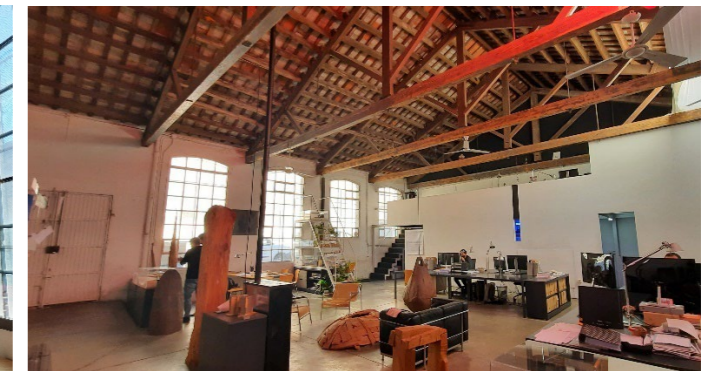
La Vapor Albinyana és un conjunt fabril d'edificis protegits com a bé d'interès local. Forma part de la identitat del barri i per això cal preservar-lo i mantenir-lo actiu. La seva revitalització haurà de ser un dels pilars d'aquest treball i motiu d'orgull futur pel barri.

El nom del vapor era en realitat **Fàbrica Albinyana Ribas** tot i que la gent l'anomenava popularment **la Farinera**. Està formada per un complex de naus paral·leles que ocupen un parell d'illes compreses entre els carrers de Sant Gaietà, Cervantes, Mare de Déu dels Àngels i Sant Valentí.

El conjunt de naus és obra de l'arquitecte **Lluís Muncunill**. Es va construir als terrenys de l'antiga fàbrica de farina de Josep Barba, del 1882, que va ser comprada i ampliada amb noves naus per l'industrial tèxtil Ramon Albinyana i Ribas.

És un conjunt de naus industrials que consta d'una sèrie de naus rectangulars d'una sola planta, col·locades paral·lelament i separades per passadissos anomenats "barris". L'esquema compositiu de les naus és comú a totes elles, tant en volum com en els elements constructius, amb predomini del buit sobre el mur. És molt destacable la successió d'obertures d'esquema vertical practicades en cada parament. Aquestes naus formen cadascuna un capcer triangular amb façana al carrer. El conjunt industrial es completa amb un cos rectangular principal de tres plantes d'alçada que dona al carrer de Cervantes i en paral·lel a les altres naus més baixes. Aquest és el volum més antic (1983) i la resta d'ampliacions són posteriors (entre 1899 i 1907). La façana segueix el sistema vertical d'obertures, col·locades ordenadament i amb impostes de separació dels forjats remarcades per unes cornises. Tota la construcció està realitzada sobre el característic maó vist.

Lluís Muncunill i Parellada (1868 – 1931) va ser un prolífic arquitecte modernista català. Va desenvolupar la seva activitat principal a Terrassa, on és va convertir en un referent en l'aplicació de l'estil modernista a l'arquitectura industrial. Va projectar molts edificis per a usos diversos i va definir noves tipologies d'edificis industrials. La varietat constructiva li va permetre configurar la imatge urbana de la Terrassa modernista, recorrent a la utilització de cobertes amb voltes de maó de pla, lligades amb tirants de ferro, suportades sobre pilars de ferro colat.

2. OBJECTIU I ABAST DEL TREBALL

2.1 Marc general estratègic de referència: l'Agenda Urbana 2030

La Diputació de Barcelona, ofereix als ens locals un programa complet de cooperació en matèria d'habitatge, urbanisme i activitats. Dins l'àmbit de l'urbanisme ofereix, entre d'altres, recursos específics per a la redacció d'estudis de diagnosi i estratègies de regeneració urbana. Aquest estudi forma part d'aquest programa i s'alinea amb l'Agenda 2030, les agendes urbanes de referència, i els Objectius de desenvolupament sostenible. En especial amb l'ODS 11 Ciutats i comunitats sostenibles i les seves fites, amb la voluntat de contribuir al desenvolupament urbà en les tres esferes de la sostenibilitat (ambiental, econòmica i social) dels municipis.

És important destacar que, en aquests moments, l'Ajuntament està iniciant la redacció de la seva pròpia Agenda Urbana a escala municipal amb sessions participatives.

Per sostenir les diferents intervencions de transformació i millora de les nostres ciutats el model d'Agenda Urbana 2030 s'estructura sobre 6 pilars fonamentals.

1. Hàbitats urbans saludables

Garantir un entorn urbà lliure de contaminació per millorar la salut pública. Reduir l'impacte mediambiental de les ciutats mitjançant serveis urbans eficients i sostenibles i l'ús d'energies renovables produïdes en el medi ambient urbà.

2. Benestar

Garantir ciutats segures, cohesionades, diverses i inclusives en espais públics que millorin la interacció entre els ciutadans. Promoure i recolzar l'art i la cultura i erradicar la exclusió, la discriminació i la vulnerabilitat.

3. Qualitat urbana

Garantir l'accés universal a l'habitatge, assegurar ciutats compactes i mixtes, en densitats adequades, per permetre la proximitat a béns i serveis i oportunitats. Hàbitats ben equipats i intel·ligents amb accés el transport, a l'energia i espais públics de qualitat.

4. Prosperitat

Explorar nous models de producció amb el valor afegit associat el desenvolupament urbà. Promoure el coneixement i la innovació. Assegurar la sostenibilitat econòmica, i passar d'un model econòmic lineal a un de circular.

5. Dimensió territorial i ambiental

L'assegurar ciutats ben articulades i connectades amb els seus territoris, dotades d'espais naturals preservats ambientalment per millorar la vida de les persones. Adaptar els territoris i les ciutats als efectes del canvi climàtic.

6. Bon govern

Garantir la millor gestió de les polítiques urbanes, acostant les a les necessitats dels ciutadans per aconseguir una ciutat més inclusiva i transparent. Proporcionar als governs locals i regionals un millor finançament per tal de garantir millors serveis públics. Aconseguir govern més responsables.

El recurs de Diagnosi i Estratègies de Regeneració Urbana ha de contribuir a l'assoliment de la sostenibilitat ambiental, econòmica i social dels municipis. S'entén com a full de ruta d'actuacions futures i amb aquesta finalitat els estudis incorporen alternatives d'estratègies valorades, que donen eines als ajuntaments per a implementar les seves polítiques de regeneració urbana.

Les propostes hauran d'anar orientades a l'assoliment de l'ODS 11. Ciutats i comunitats sostenibles, objectiu de caràcter holístic, que es dirigeix específicament als hàbitats urbans, atorgant-los protagonisme en el procés de construir un futur sostenible. Aquest model suposa un canvi de paradigma en la forma d'entendre els assentaments urbans. Es proposen les següents fites: millorar els barris marginals i l'accés a l'habitatge, augmentar una urbanització inclusiva i sostenible, protegir i salvaguardar el patrimoni cultural i natural, augmentar la resiliència davant desastres naturals, reduir l'impacte ambiental negatiu de les ciutats, i proporcionar accés universal a zones verdes i espais segurs per a tothom.

2.2 Objectius específics per a l'àmbit d'estudi

Els objectius preliminars establerts per l'Ajuntament es poden agrupar seguint les tres dimensions de la sostenibilitat i innovació urbana:

Dimensió física i ambiental

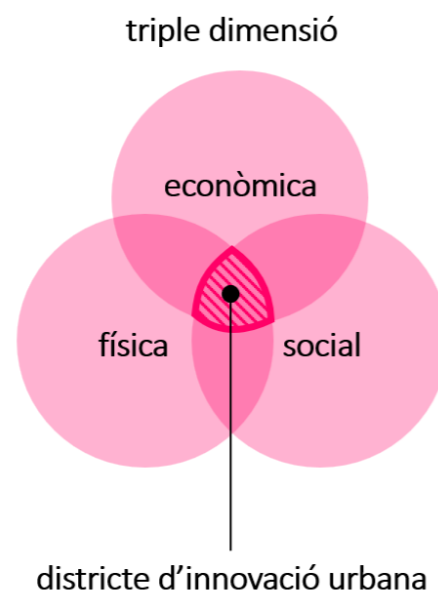
- Protegir i salvaguardar el patrimoni cultural promovent el manteniment i la rehabilitació dels elements arquitectònic valuosos de l'àmbit.
- Desenvolupar una urbanització inclusiva i sostenible, reduint l'impacte ambiental negatiu de Terrassa i proporcionant accés universal a zones verdes i espais segurs per a tothom.
- Alinear les intervencions sobre l'espai públic amb l'estratègia municipal *Revolució Verda*.
- Pacificar diferents àrees urbanes, convertint-les en àrees de vianants.
- Estendre els recorreguts de vianants des del centre històric de Terrassa cap al nord de la ciutat

Dimensió social

- Preservar i reforçar la vitalitat cooperativa del barri, reconeixent i facilitant l'impuls d'iniciatives veïnals existents i noves.
- Promoure i prioritzar l'ús del transport públic de manera quotidiana en els desplaçaments urbans entre la ciutadania amb una visió també inclusiva i equitativa.

Dimensió econòmica

- Conservar el caràcter productiu de l'àmbit, tot cercant models d'innovació urbana.
- Fomentar la utilització dels espais privats infrautilitzats per encabir activitats professionals, industrials, artesanals, comercials de lleure i oci en combinació amb el teixit residencial que els envolta.
- Potenciar l'oferta turística de la Terrassa Industrial i Modernista.
- Trobar noves fórmules de col·laboració publico-privada.

2.3 Abast de la primera fase del Pla director

A grans trets, l'abast d'aquesta fase de l'estudi inclou els següents aspectes:

- Anàlisi físic i socioeconòmic de l'àrea urbana i la seva relació amb la ciutat.
- Diagnosi participada de la situació actual identificant debilitats, amenaces, fortaleces i debilitats.
- Participació en el procés dels agents del territori.
- Participar en els processos o espais d'informació i de participació en el decurs de l'elaboració o la presentació dels resultats dels treballs, diferents sessions, amb les següents funcions:
 - Assistència a les sessions i exposició del contingut dels treballs realitzats, amb els mitjans o instruments que es considerin pertinents.
 - Aportació de la informació de base per poder fer-ne l'elaboració i difusió pertinents per part de l'Ajuntament, pel bon desenvolupament del procés d'informació i de participació.
 - Valoració, juntament amb els responsables municipals, dels suggeriments, reflexions i propostes resultants dels processos d'informació i de participació, i incorporació, si s'escau, als documents de treball.

A nivell documental aquest estudi abasta el següent contingut:

I) Anàlisi:

- Anàlisi dels antecedents.
- Anàlisi de les determinacions del planejament urbanístic
- Anàlisi de la mobilitat i l'accessibilitat de l'àmbit.
- Anàlisi de l'espai públic.
- Anàlisi dels espais privats de l'àmbit. Edificacions patrimonials.
- Anàlisi dels usos, activitats e iniciatives actuals a l'àmbit. Iniciatives d'economia social i agents del territori.

II) Diagnosi:

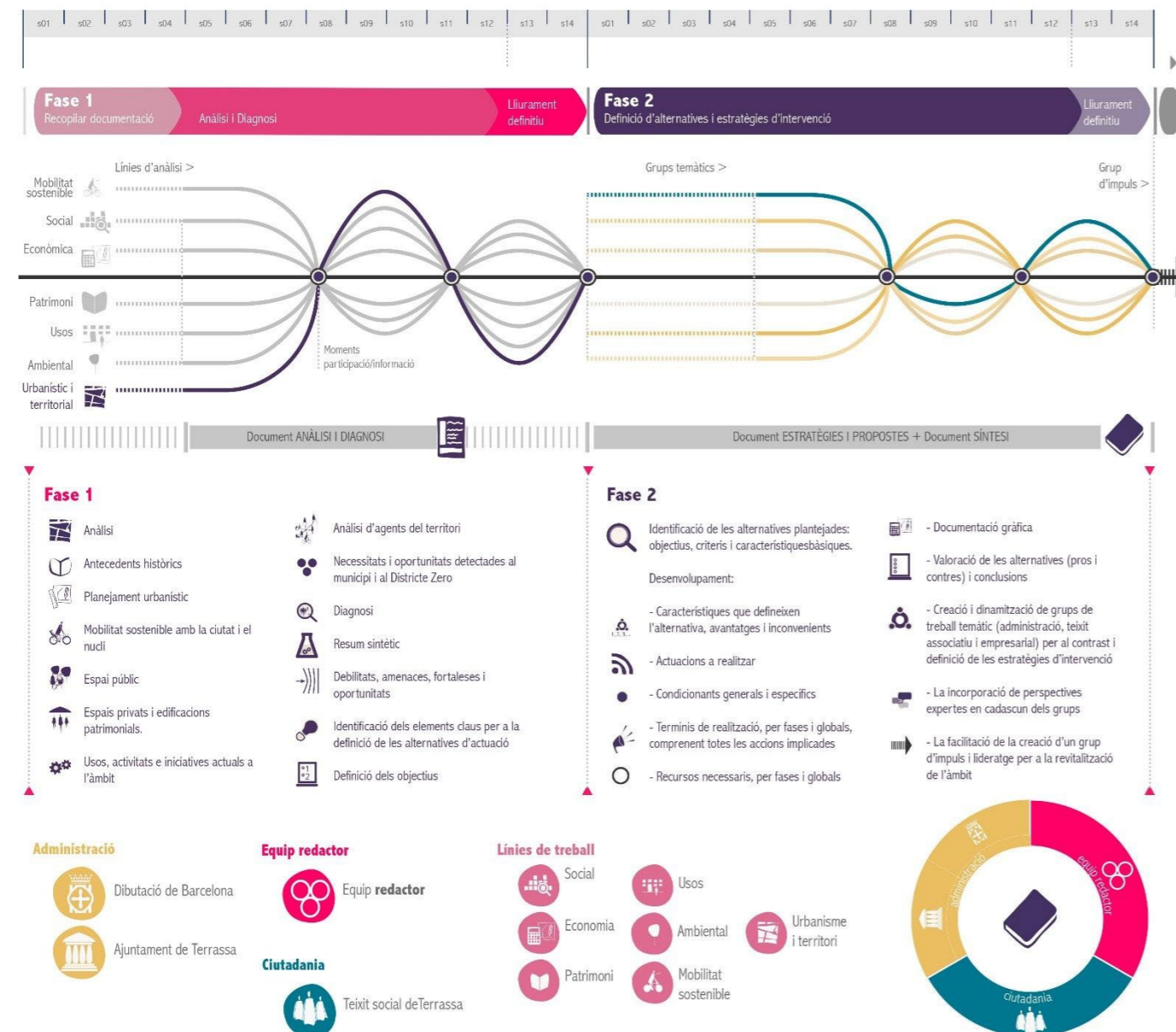
- Resum sintètic i integrat dels continguts analitzats.
- Interpretació relacional de la situació de l'àmbit, evidenciant debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats.
- Identificació dels elements claus per a la definició de les alternatives d'actuació.
- Definició dels objectius.

3. METODOLOGIA

L'equip redactor planteja un abordatge de l'àmbit d'estudi holístic i experiencial. Creuar la lectura territorial a totes les escales amb l'observació de la vida quotidiana i les interrelacions que estableix al propi ecosistema del barri. Per enriquir aquesta visió tècnica amb la percepció i aspiració ciutadana, el procés de treball organitza diferents formats participatius que seran transdisciplinaris i transparents.

El següent diagrama metodològic presenta tot el procés complet, i inclou de manera intrínseca totes les línies de treball que s'intervenien en l'Agenda 2030 en la seva dimensió social, física i ambiental i econòmica i els seus objectius.

L'objectiu d'aquesta metodologia és conjugar el desvetllament de les capacitats de l'entorn per respondre a les necessitats detectades amb les perspectives i el coneixement dels tècnics i de la ciutadania. A través de la seva respectiva implicació directa o indirecta al procés de treball integra persones de qualsevol edat, condició i situació poden participar en el procés.

Ajust del Pla de treball inicial

Precisament amb aquesta actitud oberta i transparent, a l'inici d'aquesta fase de treball es va detectar que per començar amb bon peu la participació eren necessàries dur a terme unes converses preliminars amb l'associació del Districte Zero. La qüestió del nom havia suscitat confusió i algun recel, però el temor era pel desconeixement de quin tipus de treball i proposta s'estava elaborant. Tenint en compte la vessant social del treball, era imprescindible resoldre aquests dubtes i estar receptius a les seves inquietuds i suggeriments. Per això, a partir de la celebració d'aquesta trobada es va convenir reajustar el Pla de treball per acordar-lo a les necessitats temporals de l'associació i del mateix Ajuntament. El pla de treball original contemplava fer una sessió participativa oberta durant aquesta fase però aquest format es va substituir per un altre més àgil i senzill. Una enquesta digital a través de la plataforma *participa.terrasa* que ha servit per recollir i orientar tot un seguit de qüestions col·lectives i subjectives. Però també aspectes d'índole estadística pel que fa als hàbits quotidians dels seus veïns i usuaris, i poder així nodrir la detecció de febleses i forteses de l'àmbit. En l'Annex 1, d'aquest document s'incorpora la documentació que s'ha preparat per a dur a terme aquesta enquesta. La digestió i síntesi del contingut s'incorpora com a matèria prima en aquesta mateixa memòria en general -paràgrafs marcats en gris- i específicament en l'apartat 5. Així mateix, també s'incorpora com Annex 2, l'ajust del Pla de Treball.

Escales de treball

El treball s'aborda voluntàriament des d'una mirada inter-escalar continua. No es tracta d'una metodologia preestablerta amb la prioritització d'una escala per damunt d'una altra. El mètode nega aquest sentit estratificat i opera de manera creuada i promíscua. És fonamental, permetre relacionar, al llarg del treball, qüestions no només de temàtica diferent, sinó també d'abast diferent. Per exemple, la decisió sobre una cantonada pot afectar un portal d'un bloc de cases, però també pot ser transcendent per a una operació de replantejament de tot un carrer que ens lliga barris diferents de la ciutat.

Escala macro:

És imprescindible treballar la relació i l'encaix amb la ciutat. A partir d'aquesta escala més llunyana, es poden determinar quins són aquells elements, ja sigui carrers, parcs, equipaments, o altres fets urbans, que cal tenir present per millorar la integració i diàleg del barri amb el seu entorn. Potenciar aquests recosit serà un dels objectius del treball per superar la percepció d'introspecció del barri.

Escala intermèdia:

La mirada i el treball principal es centrarà en el teixit urbà. Trobar aquells ingredients i condicions que configuren el barri i li donen identitat. Sintetitzar un comú denominador que ha de servir per aglutinar aquelles illes de cases i naus, i aquells carrers que són d'una mateixa "família". Excloure artefactes i àmbits residencials o d'activitat que no encaixen en aquesta descripció. No es tracta d'obviar los, però sí d'evitar que la seva singularitat i forma urbana contaminin ho confongui la vocació d'aquest teixit intern i domèstic. Aquest tipus de treball ha d'ajudar a determinar clarament les febleses i oportunitats del lloc.

Escala micro:

El vapor Albinyana i els seus entorns més propers requereixen d'un treball detallat i curós molt més acotat. Són els carrers de Montserrat de sant Valentí de Cervantes, i els carrers verticals del pantà, de Gaieta i de la Mare de Déu dels Àngels. En aquesta distància, es poden aportar qüestions més sensorials i altres amb major detall tècnic.

4. Anàlisi

El treball aborda l'anàlisi del territori dels entorns de la del vapor Albinyana des de sis blocs diferenciats. Seguint l'estructura plantejada pel per la Diputació de Barcelona, s'ha elaborat un extens **atles gràfic** que desplega cada un d'aquests blocs amb múltiples capes d'informació i anàlisi. L'objectiu és aprofundir en el barri, en les seves característiques i cartografiar-les per compartir aquest coneixement amb la resta d'agents implicats. Addicionalment s'incorpora a l'inici, un recull de documents d'informació (topogràfic, parcel·lari, ortofotoplànol) a les diferents escales de treball.

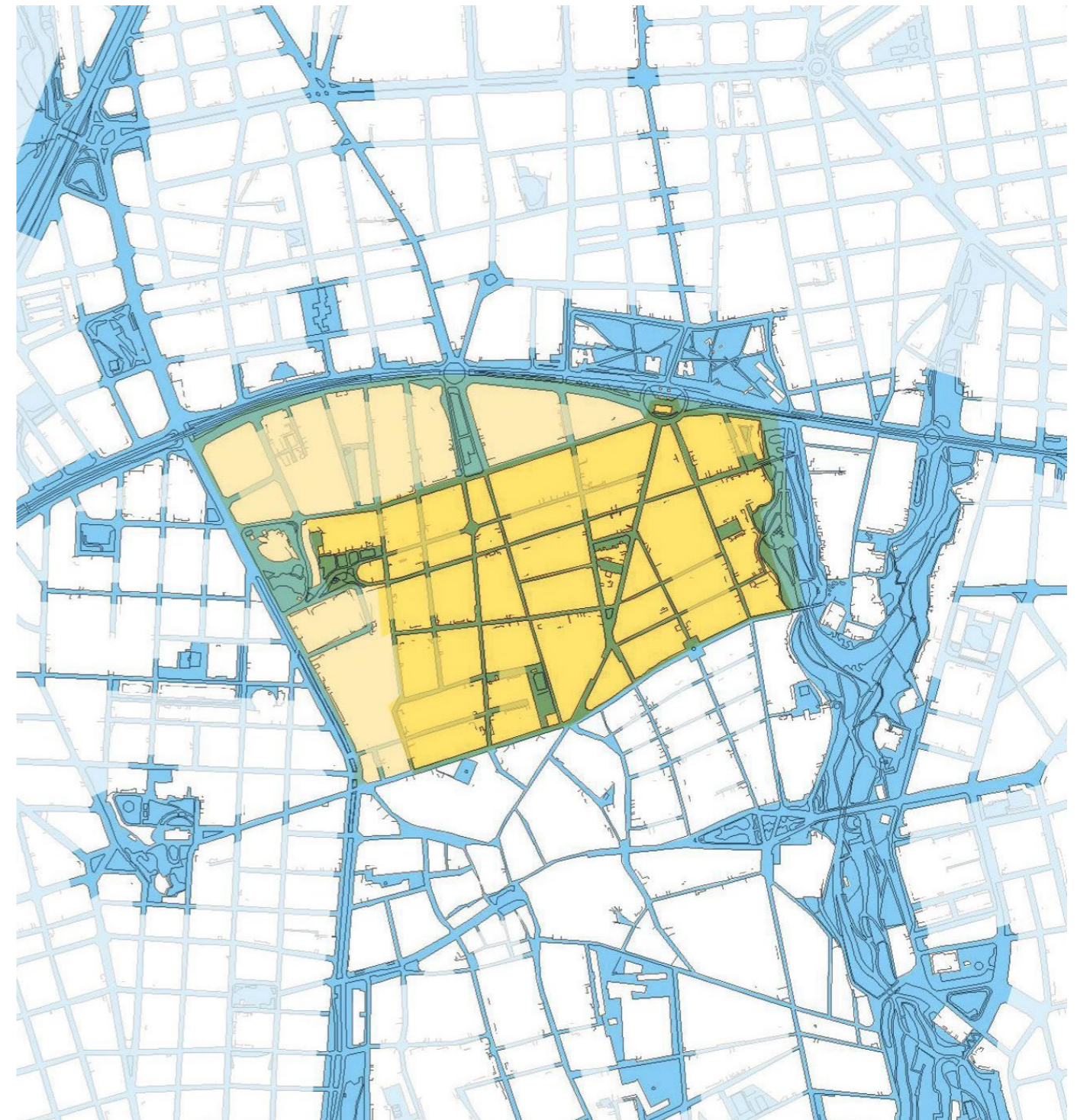
4.1 L'àmbit, una posició ambivalent

Una primera qüestió a determinar és l'àmbit d'estudi. Però aquesta no és decisió evident. Inicialment l'encàrrec de l'estudi plantejava un àmbit delimitat per quatre eixos molt clars. A llevant el carrer de l'Estació o també conegut com carrer del Nord; a ponent la rambla d'Egara; al Sud al carrer de la Rosa; i al nord el Passeig 22 de juliol, per on passa la línia de ferrocarril de Rodalies. Alguns d'ells han estat i són encara límits clars i fins i tot barreres pel barri. La mateixa línia del tren que fins els anys 90 no es va soterrar era una frontera molt evident. L'antiga riera de Palau, ara coneguda com rambla d'Egara, també era un límit geogràfic que va marcar el creixement de la ciutat, amb el nefast episodi de la famosa riuada del 63. De fet, el carrer de la Rasa també era una infraestructura que va servir, com el seu nom indica, per a desviar el curs d'un antic torrent -el del Salt- que travessava originalment el casc medieval. El carrer de l'Estació és en si mateix una via d'accés sobre la que es va estructurar el creixement en eixample domèstic de la Creu Gran. Aquest darrer no és per tant una barrera sinó una via franca d'accés a l'Estació que va vertebrar noves construccions i activitats al seu voltant. Per això, l'estudi planteja que el límit de llevant coincideixi amb el l'element geogràfic del torrent, i actual Parc, de Vallparadís.

En aquest línia també s'han pronunciat els participants de l'enquesta. Si bé, tothom assimila la Rasa i la Rambla d'Egara com a límits del barri, cap al carrer de l'estació la percepció decau fins a un 36% i en canvi el límit de Vallparadís i el carrer de la Creu Gran es percep amb aquesta condició limítrof per un 46% dels participants. Aquest fet potser té que veure amb la seva vida quotidiana al barri. D'una banda, la rambla d'Egara, estructura la connectivitat del transport públic i té un pes important d'escala ciutat com a carrer tant per la seva secció com pels usos que hi ha. De l'altra, el carrer de la Rasa es considera com a límit, perquè dona l'esquena al nucli antic.

A més, dins d'aquest àmbit ampliat, és possible distingir dues situacions. Quan analitzem el patró de parcel·lació podem observar per una banda un teixit conformat amb la combinació de parcel·les estretes i profundes que allotjaven les típiques cases cos amb una parcel·lació més gran, que avarca en molts casos totes totes la mida de la illa, per allotjar els antics vapors industrials. Per altra banda en la crosta situada cap a la Rambla i el Passeig 22 de juliol, la mida parcel·laria és més gran i genèrica. Aquest patró, il·lustra que aquest és un teixit més modern. Les grans parcel·les fabrils, reconvertides sovint en grans equipaments, es mimetitzen amb les parcel·les de noves operacions residencials d'un gra més important. Aquestes illes més quadrades, allotgen formats arquitectònics i immobiliaris més contemporanis amb edificis plurifamiliars i parcel·les més grans i eficients en termes de densitat. És cert que en el vessant de llevant de l'àmbit ampliat, no hi trobem antics vapors. No obstant, algunes parcel·les singulars, com per exemple l'antic dipòsit d'aigua, equipara aquest tram amb els entorns del vapor Albinyana.

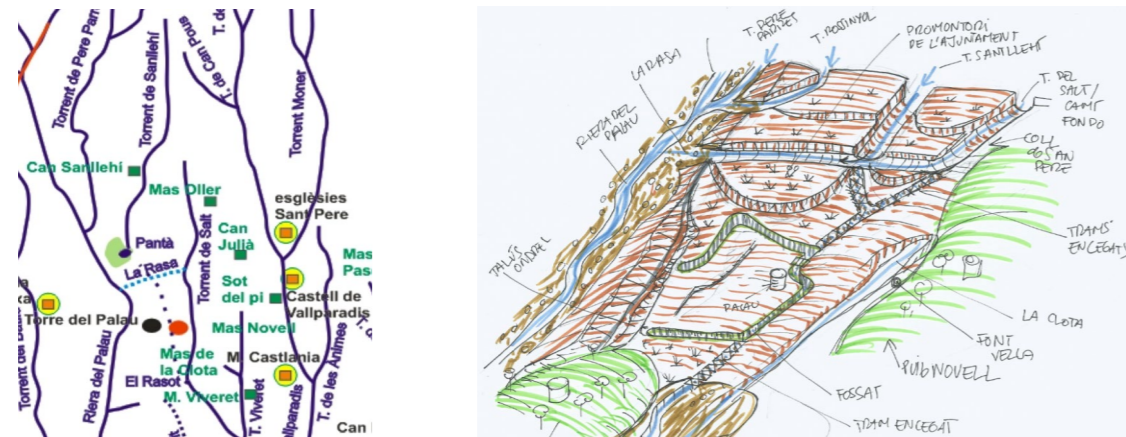
Com a referència de superfície de sòl, l'àmbit d'estudi (marcat en groc en el mapa adjacent) té unes 49 ha. Val a dir que la delimitació precisa no és per ara transcendent, ja que no hi ha vinculacions de drets, o afectacions patrimonials de cap tipus. En la fase 2 de treball, caldrà precisar els àmbits de les diferents propostes.

4.2 Evolució urbana

Suport territorial i traces subjacents

L'anàlisi de l'evolució urbana d'aquest àmbit ha de partir necessàriament de la comprensió del suport territorial preexistent (plànol A-05). La forma del relleu i l'estructura hidrogràfica van condicionar el creixement urbà d'aquest territori. Ens trobem en una de les dorsals vallesanes que discorre de nord a sud entre l'antiga riera de Palau i el torrent de Vallparadís. És un relleu suau però que explica la vessant ascendent, no només de sud cap a nord, sinó també de ponent cap a llevant. El carener d'aquesta dorsal és difícil d'establir amb precisió, però aproximadament discorre pel carrer de la Societat, just coincidint amb la posició de l'antic dipòsit (evidentment situat en un punt topogràficament elevat). A banda dels dos elements hídrics principals, històricament hi havia altres rieres i torrents menors que passaven per aquest àmbit. El seu traçat tampoc és precís però coincideixen força amb el carrer de sant Leopold, el carrer Mare de Déu dels Àngels i el carrer Giralt i Serra. D'est a oest són el torrent del Salt o Fondo, el torrent de Sanllehí, el torrent de Rossinyol i el torrent de Pere Parres.

De l'època medieval, conservem el patrimoni edificat però també una xarxa de camins històrics que generalment s'ha mantingut. Per l'àmbit passava l'antic camí a Rellinars i Monistrol (actual B122), paral·lel a l'antic torrent de Palau. L'antic camí de Sant Pere (o de la Creu Gran) coincideix amb la variant romana de la via Augusta que passava per Caldes de Montbui.

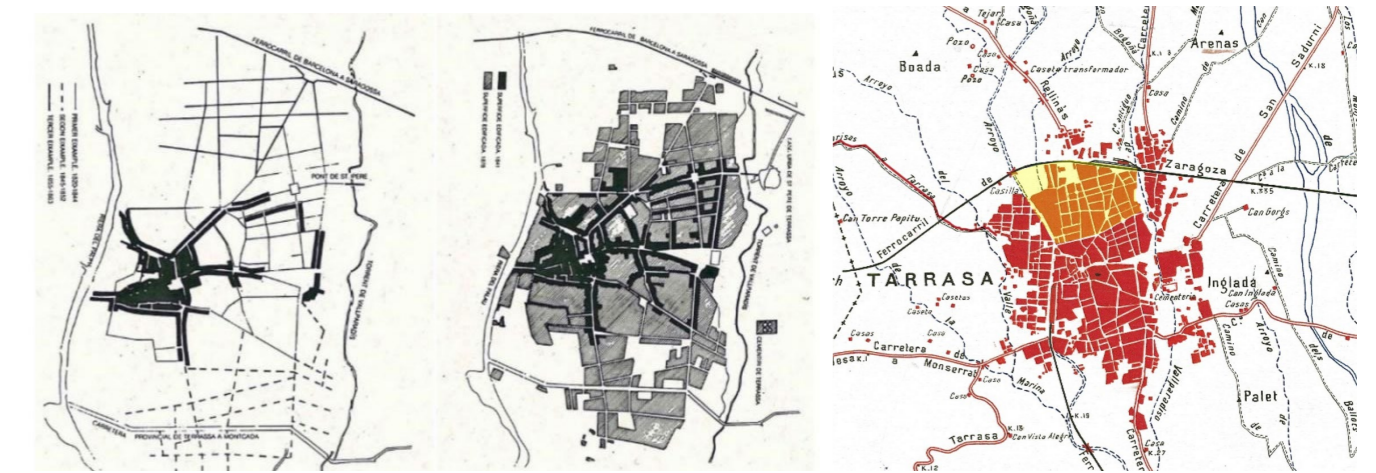
D'aquesta època pre-urbana, sabem que en aquesta zona nord hi havia diferents masies situades sobre antigues fonts vinculades als torrents. La masia de Sanllehí (veure Annex fotogràfic) era una de les antigues explotacions agràries situades en l'àmbit. A principis del segle XX, els veïns del barri i el centre encara utilitzaven la seva font pública. Malauradament aquestes construccions agrícoles no s'han conservat.

Expansió urbana i industrial

Un dels elements cabdals per a l'expansió urbana i industrial de Terrassa és la construcció de les diferents mines d'aigua en la meitat del segle XIX (plànol A-06). Aquest sistema de canalitzacions va permetre deslocalitzar les fàbriques de vapor i situar-les lluny dels rius. En aquest àmbit se situen la mina Maurí Porcia, la mina Galí i la mina Vinyals que irrigaven els nombrosos vapors que es van construir aquí durant la segona meitat del segle XIX i els primers anys del segle XX.

Una segona infraestructura essencial per aquest creixement va ser l'arribada del ferrocarril i la construcció de l'estació del Nord l'any 1854 (plànol A-07). La conjugació d'aquestes dues infraestructures va permetre que s'anessin construint els diferents vapors sobre una xarxa reticular de carrers força feble, per estreta i irregular.

Si observem els mapes de meitats del segle XIX podem veure aquesta xarxa reticular incipient que representava un model d'eixample domèstic sobre el que recolzar les noves indústries. La residència va venir després. Aprofitant la xarxa de carrers, la trama es va anar farcint de cases de cos. Aquest eixample, te amb una orientació força cardinal, queda tallat en diagonal pel carrer que connectava el centre històric amb l'estació del Nord. Un altre element estructural històric és l'antic camí al barri de Sant Pere que sortia del centre històric amb un traçat continu respecte el carrer de la rasa.

Analizant diferents cartografies i mapes de finals del segle XIX i principis del XX es pot observar l'explosió d'aquest model industrial urbana (plànol A-08). També durant gran part del segle XX, a través d'altres mapes i els ortofotoplànols dels anys 40 i 50 es pot observar que aquesta combinació de residència i industrial va perdurar fins ben entrat el període democràtic.

Transformació dels vapors

La ciutat va seguir creixent i expandint-se a partir de la superació d'altres infraestructures naturals o artificials. Gràcies a l'endegament de l'antic torrent de Palau, aquest àmbit es va acabar de construir, presentant una imatge del tot reblerta en els anys 80, amb un patró industrial ben present. Però la pressió urbana i residencial va comportar la transformació d'aquestes construccions cap a altres models més contemporanis que sovint no dialogaven bé amb el seu entorn. El Pla General d'Odenació de 1984 mostra una configuració urbana molt semblant a l'actual. Algunes d'aquestes transformacions s'havien produït poc abans i d'altres van quedar planificades per aquest pla. En termes quantitius la reducció del sòl industrial o d'activitat econòmica estat dràstica en aquest àmbit. El vapor Albinyana ocupa la meitat d'aquest sòl industrial encara present. Totes les altres peces s'han transformat cap a usos dotacionals quan s'ha mantingut l'edifici i cap a usos residencials o terciaris quan s'ha esborrat.

Actualitat

Al vapor Albinyana encara perdura aquella vitalitat i dinamisme a través d'un model diferent d'activitat econòmica. Es configura per petits tallers d'artistes, dissenyadors i micro-empreses diferents amb un caràcter social i col·laboratiu. Un espai econòmic circular que també és cultural. Una estratègia per fer més sostenible econòmicament el patrimoni que li dona cabuda, caràcter i qualitat.

El patrimoni i la memòria del lloc ha sigut un dels temes destacats a l'enquesta. La gent no només reconeix els vapors i les naus industrials com a part elements identitaris de l'àmbit d'estudi, sinó que destaca també les qualitats dels edificis i dels espais amb valors històrics, arquitectònics i socials. Aquest teixit predominant a l'àmbit d'estudi defineix el tipus de vida i la xarxa social. D'aquesta manera, valida la preservació dels espais simbòlics, que donen identitat al teixit urbà i social i reivindica les condicions adequades perques s'afavoreixin els usos quotidians i culturals i condicions d'habilitat, per tal de facilitar teixir relacions i intercanvis socials.

4.3 Planejament urbanístic vigent

Dotacions públiques desequilibrades

La configuració atapeïda, amb carrers estrets i un teixit antic, ha dificultat molt l'ampliació de les dotacions del barri. Les zones verdes que trobem a situen justament en aquelles antigues fàbriques transformades a través de nous sectors residencials. Però l'aportació d'aquests espais es va fer en relació als estàndards urbanístics vinculats al nou sostre que implantat. En cap cas, pot considerar-se com suficient per donar resposta a les necessitats de verd social i ambiental del barri. La superfície de verd no arriba ni al 8% de l'àmbit del barri, però en realitat aquesta dada és equívoca perquè la part interior del barri pràcticament no té cap peça de verd. Tanmateix, mirant enfora, la presència tan propera del gran Parc de Vallparadís pot matisar aquesta gran mancança. Considerant l'àmbit adjacent del parc el còmput quantitatiu de zones verdes suposa un 15% de l'àmbit.

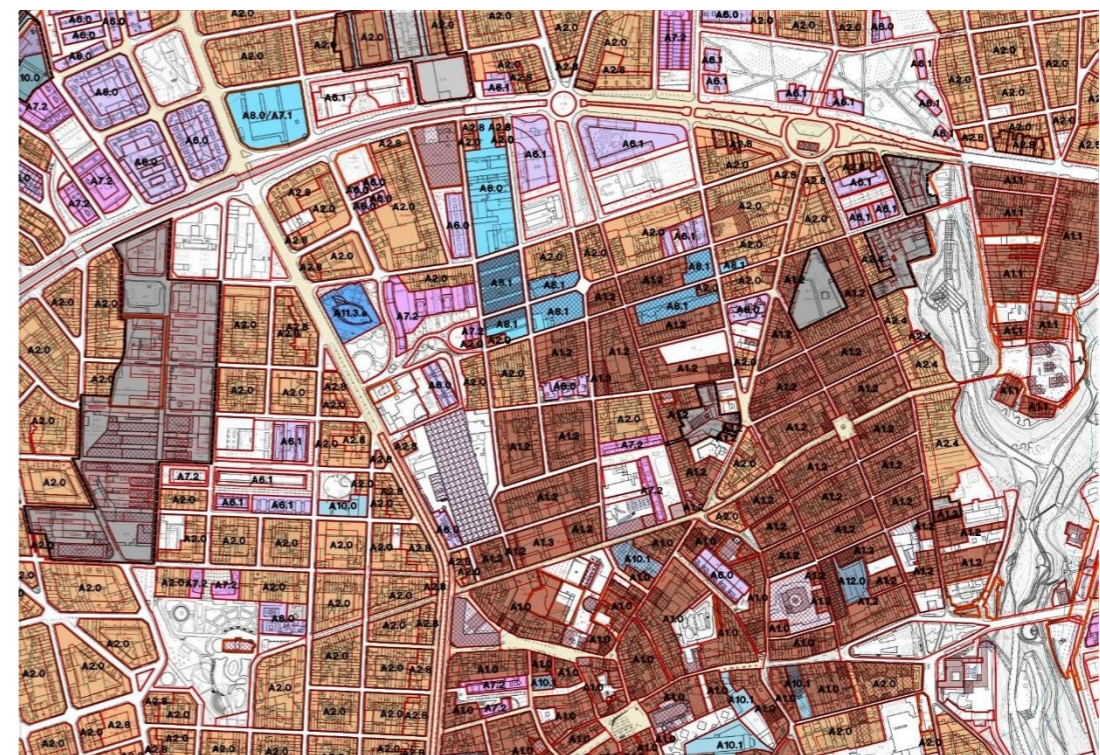
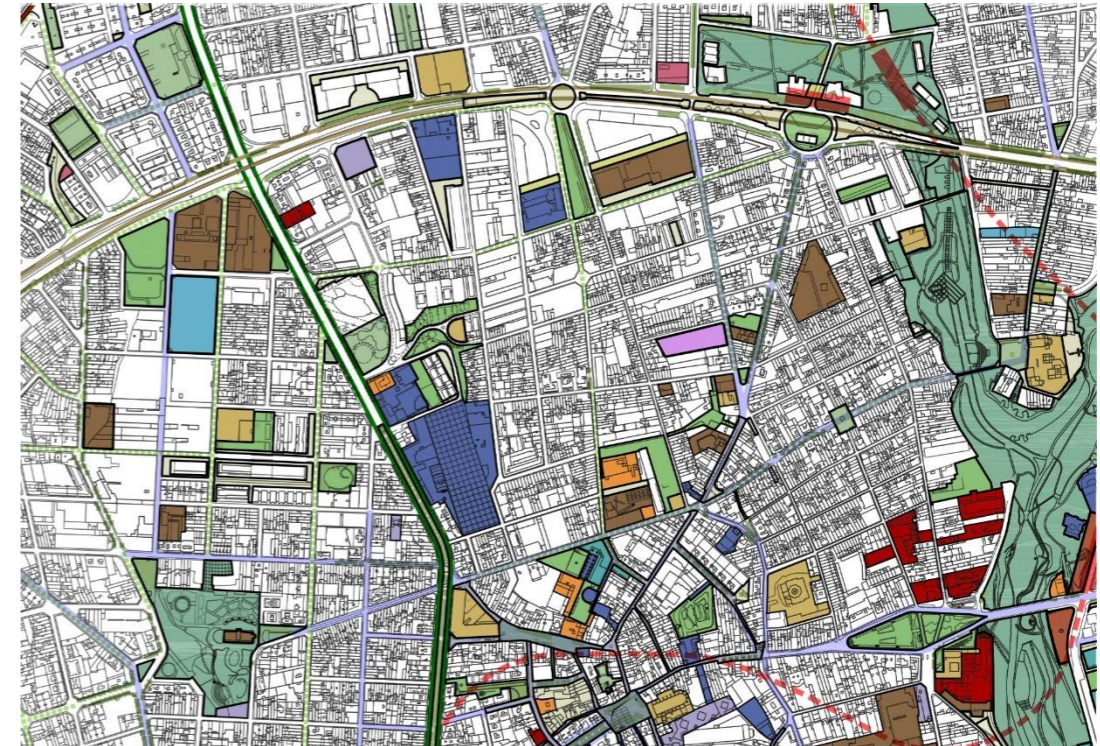
Pel que fa a les dotacions d'equipaments, justament el procés d'apropiació i reutilització d'algunes d'aquestes antigues fàbriques ha permès disposar d'una xarxa d'equipaments prou considerable (aproximadament un 13% del sòl de l'àmbit). Alguns d'aquests són d'escala nacional per ús i també per projecció com el MNACTEC (Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya), d'altres són d'escala intermèdia com la biblioteca central o les oficines tècniques de municipals. També trobem equipaments l'escala de barri com les escoles, instituts, llars d'infants, casal d'avis, etc.

Pel que fa als polígons d'actuació o transformació en el planejament vigent apareixen quatre dels quals dos ja estan desenvolupats. Un dels dos que resten per desenvolupar es troba sobre el dipòsit d'aigua identificat amb el nom PM-PON153. Aquest àmbit, conjuntament amb un subàmbit de la Ronda de Ponent, al costat de la riera del Palau, constitueixen un sector on no s'ha iniciat la tramitació del corresponent Pla de millora urbana, i això dificulta el seu desenvolupament i la incorporació de nous usos a sobre del dipòsit. L'altre es situa davant de la plaça de mossèn Jacint Verdaguer i la placeta Rosa Puig (identificació PM-CON001) i es correspon amb el Pla de Millora urbana de Cal Conco, aprovat al 2009. Aquest sector, d'iniciativa privada, encara no disposa del projecte de Reparcel·lació i d'Urbanització, per iniciar el seu desenvolupament. L'ordenació força ben ajustada a les preexistències, com la preservació i usos de la Masia catalogada de Cal Conco estableix l'obertura d'espais públics entre la Plaça del Dr. Ventalló i la Plaça de mossèn Jacint Verdaguer. El seu desenvolupament depèn de la iniciativa dels propietaris.

El planejament urbanístic determina amb d'una regulació sistemàtica les alçades de l'edificació en alineació a vial. El criteri per establir el nombre de plantes és l'amplada de carrer. Com s'apunta en la diagnosi, aquesta previsió urbanística no encaixa amb la realitat existent prèvia al POUM. Val a dir, que també hi ha construccions que no esgoten l'alçada màxima ni, per tant, el sostre al que tenen dret. En les vores nord i oest els edificis es singularitzen en ordenació i alçada perdent també el patró del teixit interior. El criteri precís per a la regulació de l'alçada màxima i el nombre màxim de plantes és el mateix tant pel que fa a la clau A.1.2. *Eixamples del centre* com per l'A.2.0 *Illa homogènia*.

Amplada carrer	Alçada màxima	Màxim de plantes
- 8 m	7,60 m	PB+1
8 - 10 m	10,70 m	PB+2
10 - 16 m	13,80 m	PB+3
16 - 25 m	16,90	PB+4
+ 25m	20,00 m	PB+5

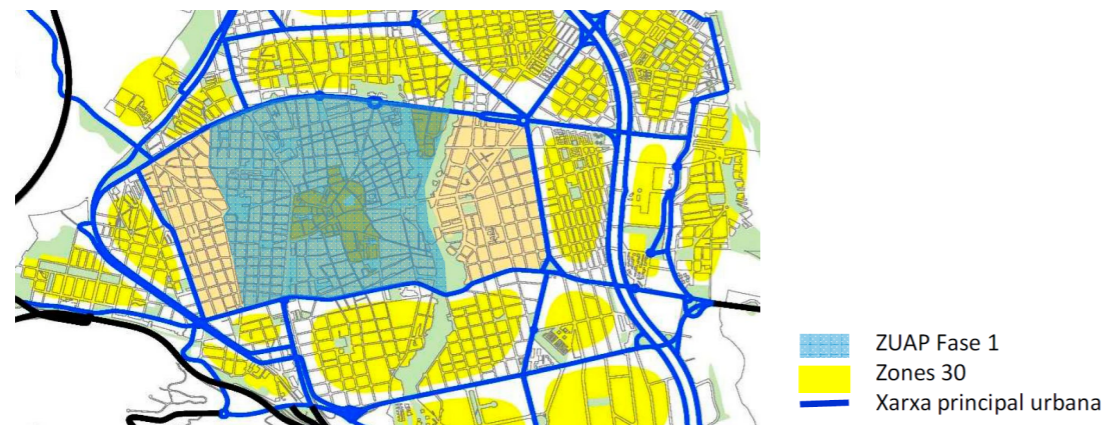
Tanmateix, existeix la subclau A.1.3. *Àmbits puntuals* que contempla condicions d'ordenació particulars a aplicar en determinats conjunts del nucli. Caldria valorar la possibilitat d'ajustar la normativa, o bé modificar la clau urbanística per a aconseguir un millor encaix del planejament amb la ciutat.

4.4 Mobilitat i accessibilitat

Pel que fa a la mobilitat, cal establir en primer lloc aquelles vies que tenen una condició estructural. A nivell de trànsit rodat, el Passeig 22 de juliol i el tram nord de la Rambla d'Egara tenen una funció primària d'escala general i un volum de trànsit força considerable. La resta de carrers tenen una funció de distribució interna.

El paradigma d'expansió del cotxe en el territori i les nostres ciutats és palès també en aquest barri. Darrerament s'han dut a terme estratègies tàctiques per reduir la seva presència (eliminant aparcament i pintant una part de la calçada com espai per vianants). La secció d'aquests carrers tan estrets és sorprenentment desproporcionada a favor de la calçada, deixant voreres molt estretes i incòmodes. Aquesta expansió del model motoritzat es nota també en la homogeneïtzació funcional de tots els carrers. Tothom vol arribar i aparcar en les mateixes condicions, però aquesta mentalitat perjudica el conjunt. Només algunes actuacions en el perímetre com la pacificació del primer tram del carrer Sant Llorenç apunten a la recuperació de l'espai públic per al vianant amb més vegetació i mobiliari. El Pla de Mobilitat Urbana preveu una estratègia interessant del que s'anomenen ZUAPs (Zones Urbanes d'Atmosfera Protegida). A banda de la zona central coincident amb la illa de vianants (àmplia zona on tots els carrers són de plataforma invertida i l'accés de vehicles està restringit), s'incorporen altres àmbits adjacents de la ciutat, dibuixant una gran àrea central. Dins d'aquesta àrea la idea és anar implementant estratègies i actuacions concretes per minimitzar la presència del vehicle privat, afavorint espais més segurs, confortables i prioritant el model de mobilitat més sostenible (a peu i en bicicleta). Aquest model hauria de portar a la consolidació d'una anella viària urbana potent que reconegués aquestes vies estructurals existents i permetés integrar i transformar la resta que situen a dins.

Pel que fa al transport públic la xarxa es disposa en el perímetre de l'àmbit amb el pas de diferents línies d'autobús i la mateixa línia de ferrocarril de Rodalies amb l'estació del Nord. La rambla Egara concentra gran part de les línies de d'autobús urbanes de la ciutat oferint una accessibilitat als veïns del barri molt bona. Per la banda de llevant algunes d'aquestes línies d'autobús passen pel carrer de la Societat i el carrer del Mas Adei. Pel que fa a la condició més segregada de les infraestructures cal destacar la presència de la línia del tren. La orografia ondulant, provoca que la seva rasant vagi punxant el terreny per soterrar-se però enlairant-se quan creua un fons de vall. En el tram de llevant, la línia del tren es troba soterrada amb una coberta bastant àrida i amb molts aparcaments i carrils de cotxe. Les zones verdes que es situen sobre aquesta coberta, tenen una funció purament visual i acaben no tenim cap utilitat social. En el tram de ponent el Passeig 22 de juliol, el ferrocarril s'enlaira sobre uns talussos i murs de contenció. El gran passeig es divideix en dos carrers circuladors separats per la barrera topogràfica del tren. Es considera que aquesta qüestió supera la diagnosi i capacitat propositiva d'aquest pla director.

L'aranya de vianants mostra la intensitat de flux de persones a peu per als diferents carrers. En ordre descendent tenim la rambla Egara amb una forta presència d'aquesta mobilitat tova; el carrer d'accés a

l'estació des del centre i el carrer del Pantà. Aquest últim funciona com a artèria interior més destacada juntament amb el carrer Cervantes, en el sentit horitzontal, que també connecta l'estació. El pla de mobilitat urbana de Terrassa planteja xarxes per a prioritzar el flux de vianants i bicicletes. El carrer del Pantà concentra aquesta doble funcionalitat de la mateixa manera que fa la Rambla Egara. A més de la xarxa de vianants i bicicletes cal tenir present l'anella verda. Un projecte de ciutat exitós que consisteix en generar un seguit de itineraris i parcs perimetrals sobre les vores de transició entre el sòl urbà i els espais oberts. L'objectiu és qualificar el contacte entre la ciutat i el paisatge rural. Aquesta anella verda disposa d'un seguit de portes d'accés i intercanvi. A vegades aquestes portes coincideixen amb les traces històriques i d'altres amb programes més contemporanis.

Analizant la morfologia del mallat viari podem comprovar la seva irregularitat: illes que van des dels 45 metres d'amplada fins als 200 metres de longitud, en diferents proporcions i orientacions. Tots els carrers interiors de l'àmbit disposen d'un sol sentit de circulació. Malgrat això la seqüència no és sempre ordenada i a vegades ens trobem dos carrers que van en la mateixa direcció. També cal tenir present que aquesta malla viària no enllaça tots els seus punts perimetrals. Caldrà tenir presents aquestes continuïtats per intentar prioritzar aquells carrers que permetin una funcionalitat més llarga, clara i còmode.

Pel que fa a la disposició dels aparcaments en superfície destaca la presència de nombrosos trams de carrer amb zona blava d'estacionament limitat. Aquests es concentren cap a el costat sud més proper al centre i cap a la cantonada més pròxima a l'Estació i a cantonada amb la Rambla i el Passeig 22 de juliol. També trobem aparcament en règim lliure en el Passeig 22 de Juliol i els carrers Mare de Déu dels Àngels i Canonge Rodó. En la resta de carrers no hi ha aparcament. Diferents aparcaments soterrats situats en general en el perímetre es localitzen i es vinculen a aquelles operacions de transformació urbana de les antigues naus industrials.

A l'enquesta la gent prioritza els moviments a peu, tan per a la circulació dins l'àmbit d'estudi com per accedir a l'àmbit des de fora. Són recorreguts que es fan per dur a terme les tasques quotidianes. Gran part d'aquesta gent prioritzen els moviments a peu i deixen com a mode alternatiu l'autobús, el cotxe, la bici o el patinet. La mobilitat és un dels temes que els preocupa bastant perquè es relaciona de manera directa amb la seguretat viària i ciutadana. Pel que fa a la inseguretat viària, el fet que hi hagi voreres estretes i molts cotxes aparcats dificulta la connectivitat de la circulació a peu dins l'àmbit. Pel que fa a la inseguretat ciutadana, la gent no se sent còmode caminant, especialment durant la nit, i critica el baix confort de l'espai públic i la poca visibilitat. Es proposen millores integrals, relacionades amb la xarxa que connecti els espais de cura, educació i joc, tant a peu com a bicicleta o en patinet, o transport públic i en diferents horaris segons les necessitats. Aquesta trama, a més de connectada, també ha de ser permeable, accessible per a tothom, segura, verda i agradable.

És per tant, una mobilitat sostenible que fugi la contaminació acústica i atmosfèrica, que posa la vida al centre repartint l'espai públic seguint la següent jerarquia d'importància: vianant, transport públic, bicicletes, transport de mercaderies i transport privat.

4.5 Espai públic

El barri es caracteritza per un baix nivell d'urbanització, amb voreres estretes, i absència d'arbrat o mobiliari urbà. No hi ha espais públics per a la relació veïnal i, com s'ha explicat, la circulació motoritzada és present a tots els carrers de l'àmbit.

Podem llistar els espais públics de referència del barri. Concretament tenim la plaça del Passeig de les Lletres situada al nord, com a porta de l'antic camí de Rellinars. A la cantonada nord est trobem la plaça de l'estació del Nord, que no deixa de ser una rotonda viària pavimentada per permetre l'accés dels passatgers. Al sud est, en una posició i formalització força clàssica trobem la plaça de la Creu Gran sobre l'antic camí de Sant Pere. A prop en una posició més interior sobre el camí fondo que ens porta a l'estació en un xamfrà apareix una petita plaça anomenada de Mossèn Cintó Verdaguer. Al sud de l'àmbit, en la operació del vapor Ventalló i el vapor Marçet trobem la plaça Ventall, que funciona com a porta del barri cap al centre històric. A la cantonada coincident amb el mercat de la Independència trobem la plaça d'Enric Granados sobre la rambla Egara, que en realitat més que una plaça és una cruïlla que funciona també, com a porta urbana del barri. A l'oest sobre la operació de l'antic vapor Monset trobem una plaça Parc amb una forma poc controlada. Aquest espai es configura d'una manera més urbana cap a la Rambla amb el nom de plaça Ricard Camí i com una consecució de parterres inclinats allà on es coneix com a Plaça del Vapor Marset. En aquest punt, és important destacar la presència d'un hort social sobre un solar qualificat d'equipament que caldria preservar.

Amplada de voreres (font PMU de Terrassa)

Límits, portes i espais públics interiors

Tots aquests espais públics responen a unes necessitats interiors del barri. Però els veïns del barri també utilitzen espais públics externs. Sobre eixos a vegades evidents i d'altres més tortuosos els veïns del barri poden accedir a espais interessants com el Parc de Sant Jordi. El Parc de Vallparadís, el Parc Nord la plaça del doctor Robert, la mateixa plaça Vella o la plaça Lluís Companys. Tots ells són espais pròxims, a menys de 400 m del perímetre. Són ancoratges que promouen el relligat urbà de la vida interior del barri amb la resta de la ciutat. Els veïns gaudeixen d'aquest intercanvi també amb els equipaments i altres serveis quotidians propers.

Pel que fa a les dimensions del carrer com hem dit en general són carrers molt estrets. En concret el ventall va des dels 5 m fins els 12 m. La mesura més comú és entre 7 m i 8 m.

L'anàlisi diferencia la funció i el caràcter dels espais lliures segons la seva funció més completa, amb un accent més social o més ambiental. El cas del Parc de Vallparadís, és un exemple de parc amb moltes funcionalitats i amb molta vitalitat. També s'han reconegut els espais lliures que s'han apropiat de tot el calaix viari per generar plataformes prioritàries per als vianants. Finalment també s'identifiquen aquells espais lliures amb una escassa funció donada la seva posició o manca d'urbanització. Un concepte recurrent des de la visió ambiental és la qualitat de les cobertes del sol en termes vegetals. Existeix un índex que a través de imatges aèries i infrarojos, pot extreure un gradient de major o menor qualitat en la coberta vegetal. És el conegut com en NDVI. En el cas que ens ocupa aquest escaneig mostra el

caràcter àrid de l'interior del barri, on pràcticament només trobem vegetació en els patis interiors d'illa. Aquests interiors estan majoritàriament protegits pel planejament. Però com passa habitualment el control volumètric dels interiors d'illa, ocults, és difícil per part de l'Administració. Els espais lliures són més difícils de tractar en posicions de frontera o barrera amb elements construïts, ja sigui pel tren o per la paret posterior del Museu Nacional. Es creen situacions força dures i monòtones en aquest tipus d'espai públic, però per contra, presenta unes condicions singulars que poden permetre dur a terme estratègies més radicals de plantació o enjardinament.

A l'enquesta es reconeixen com a espais públics de bona qualitat, el Passeig de les Lletres i la plaça del Vapor Ventalló. Tot i això, el tema de l'espai públic ha sigut dels que més els preocupa, ja que es detecta falta d'espais verds de bona qualitat i intergeneracionals. Espais on es puguin compatibilitzar les tasques de cura i una barreja de funcions com jugar, comprar, fer vida social. En molts casos, els espais públics no són acollidors, llegibles, continus, segurs, i accessibles. Tot i això, la majoria de la gent que ha fet l'enquesta, explica que ve al barri o per activitats necessàries (perquè viu o treballa aquí), o per activitats opcionals (ve a passejar) o per socials (queda amb amics o amigues).

Pel que fa a la xarxa del verd urbà, és un dels punts que s'ha de reforçar, ja que ara, no generen espais saludables i els espais del verd urbà no estan interconnectats amb la xarxa de vianants i amb els usos que hi ha al voltant. Un altre element que també manca, és el joc a l'aire lliure pels infants i adolescents. Aquest àmbit no és un barri jugable i, per tant, amistos per a les criatures i això té conseqüències a la vida comunitària del conjunt de la ciutadania.

El mateix succeeix amb els carrers que són molt estrets i no reforcen l'autonomia per a tots els col·lectius, els infants, les persones amb diversitat funcional o la gent gran. El fet que les condicions de l'espai públic no siguin les adequades, fa que els col·lectius no es puguin moure de manera independent en la realització de les tasques quotidianes, i com a resultat no es visualitzen a l'àmbit de l'estudi.

Un altre tema que ha sorgit relacionat amb l'espai públic és la manca de manteniment i la mala qualitat de l'urbanització. Aquests dos condicionants tenen com a resultat, la falta d'apropiació de l'espai públic i l'ús de l'espai i per tant la percepció de seguretat en alguns llocs (plaça Ricard Camí, plaça Mossèn Jacint Verdaguer).

4.6 Espai construït

L'àmbit analitzat consta de unes 60 illes edificades. Per identificar-les tenim el codi d'illa que ens dona el cadastre. També podem utilitzar els noms de carrers. Tot i així, el treball estableix una identificació senzilla a partir d'unes coordenades de referència (plànol A-31). Per referir-se cal crear una lletra en sentit vertical i un número en el sentit horitzontal. L'anàlisi curós de la forma del patró parcel·lari mostra una morfologia força complexa. En la part central, les orientacions de les parcel·les no responen a una lògica evident. En canvi, si és així en els primers creixements del barri de la Creu Gran. En les illes H6, I6, H7, I7 i J7 la malla viària i així mateix el patró parcel·lari és força regular. En els carrers horitzontals (en sentit est-oest) i les parcel·les verticals (en sentit nord sud). En l'àmbit central aquesta disposició es torna més erràtica i a vegades són els carrers verticals que es jerarquitzen tant en la orientació de les parcel·les com en el carrer de Sant Llorenç i el carrer del Pantà. En altres situacions, són els carrers horitzontals, com el carrer Sant Valentí que organitzen la disposició de les parcel·les residencials estretes i profundes.

Com passa a la majoria de ciutats del nostre país el creixement sobre eixamples domèstics comporta una superposició d'arquitectures força contrastades. Les cases de cos de principis del segle són un molt bon exponent d'arquitectura modesta, tradicional, familiar i petita. En la dinàmica de progrés social i urbà, aquestes mateixes unitats familiars van aspirar a fer créixer aquestes cases de cos cap a cases plurifamiliars mantenint l'estructura parcel·laria. En altres casos aquest procés va comportar agregació de parcel·les per generar edificis plurifamiliars més eficients i alts. Sobre aquestes mateixes parcel·les també apareixen magatzems petits o altres construccions més singulars que aprofiten formes i retalls de la parcel·lació. El resultat d'aquest sistema urbà és eclèctic. Mitgeres, proporcions volumètriques i composicions de façana discordants. Materials divergents i processos de degradació i renovació incerts que depenen de la dinàmica immobiliària del privat. Aquest barri compta amb tots aquests ingredients però certament la proporció de cases de cos i de les antigues fàbriques patrimonials aconseguix imposar-se com el paisatge dominant per sobre d'aquestes altres arquitectures plurifamiliars. En la mesura del possible s'ha de treballar per a la regeneració i rehabilitació del barri sense alterar aquest caràcter que li dona identitat i qualitat.

Pel que fa el patrimoni podem classificar els elements inventariats pel pla especial vigent i per la proposta d'ampliació, encara en tràmit, en diferents grups. En primer lloc el més quantios correspon amb els antics vapors malgrat que han anat desapareixent. En segon lloc podem identificar cases de cos burgeses de dimensions més grans de l'habitual i amb estils arquitectònics modernistes o coetanis amb formes i ornaments retòrics. Aquestes cases es troben situades bàsicament sobre l'eix de l'estació, el carrer del Nord. El tercer grup es correspon amb arquitectures més contemporànies que poden tenir interès per la seva identitat, els seus criteris compositius o constructius, així com pel seu programa. Finalment la proposta d'ampliació de l'inventari inclou també els espais lliures com a elements patrimonials. D'aquest grup s'inclouen en l'àmbit la plaça de Ventalló, el Parc del passeig de les Lletres i el gran Parc de Vallparadís. És cert que un estudi detallat de l'àmbit, des d'aquest punt de vista patrimonial, podria posar en valor altres edificis no identificats per cap d'aquests dos instruments. En l'apartat de diagnosi s'inclouen alguns d'ells a mode preliminar. En l'apartat de planejament s'han apuntat els criteris per determinar l'alçada màxima edificable de la majoria de parcel·les amb clau l'alineació a vial. Com passa en altres planejaments, l'aplicació d'aquests criteris sistemàtics no és perfecte i en certs àmbits ja consolidats el criteri no encaixa amb la realitat construïda. Aquesta situació succeeix també en aquest àmbit provocant que molts edificis i cases residencials tendeixin quedar fossilitzades en el temps per evitar perdre aquell vol fora del volum conforme. A banda d'aquestes alçades generalitzades pel teixit residencial trobem alçades puntuals molt discordants amb l'entorn en operacions perimetrals més recents i alguna interior prototípica dels anys 70. El planejament reconeix ad hoc els volums de manera precisa.

Pel que fa els patis i espais interiors d'illa l'anàlisi del planejament del medi construït i del coberta del vegetal corrobora la presència d'aquest verd interior. Tanmateix existeixen algunes illes residencials situades en la part nord del barri que no tenen aquest de limitació de protecció i que caldria plantejar. Per altra banda, també mereixeran un treball específic els patis lineals o barris que separen les diferents naus dels vapors. Són espais molt estrets i llargs però amb una condició arquitectònica molt interessant i una permeabilitat transversal de carrer a carrer que els hi confereix una potencialitat que caldria assolir. Passatges d'accés a les naus però també passatges pels veïns. Per passejar o descansar. Per a introduir més verd en el barri i més espais de trobada i de promoció social i cultural.

A l'enquesta, l'entorn construït es valora molt positivament, perquè d'una banda, hi ha el patrimoni industrial que defineix la identitat del barri, i de l'altra les cases unifamiliars que són d'escala humana. Els edificis que es consideren els principals elements identitaris de l'àmbit són les naus industrials antigues (Vapor Albinyana), la Biblioteca Central de Terrassa i el MNACTEC. En aquesta línia, es consideren aquests dos equipaments conjuntament amb l'edifici de Correus, com a equipaments atractors i generadors de vida al barri. Aquesta valoració demostra que la xarxa d'equipaments reforça i alimenta la vida quotidiana al barri.

Llistat inventari vigent de patrimoni

FÀBRriques

F2 Fàbrica Albiñana Ribas

F4 Fàbrica Aymerich, Amat i Jover (Museu de la Tècnica de Catalunya) + BCIN

F5 Fàbrica Gibert i Junyent ("La Electra")

F6 Antiga fàbrica Marcet Poal (fàbrica Amorós i Muntaner)

F8 Edifici del "Acondicionamiento Tarrasense"

F9 Antic vapor Amat (naus de ca l'Ízard, Catex)

N1 Gran Casino del Comerç

N2 Conjunt de l'antiga fàbrica Albinyana

N3 Conjunt industrial carrer Sant Valentí

M1 Magatzems Joan Fontanals

M8 Arxiu Tobella (antics magatzems Farnes i J. Alegre)

S6 Xemeneia Can Marcet

S15 Xemeneia, Can

S23 Xemeneia, Tintoreria Lanera S.A.

RESIDENCIAL

R2 Cal Conco (casa Ubach i antic Registre de la Propietat Urbana)

R18 Casa Joan Barata

R24 Casa Pere Romani

R25 Edifici d'habitatges

R37 Casa Soler. Habitatge unifamiliar i naus industrials

EQUIPAMENTS

P7 Edifici del Cercle Egarenc (casa Pascual Sala)

P11 Estació del Nord

P14 Mercat de la Independència

P19 Escola i casa "Donya Magdalena" (escola municipal de parvuls)

AFE PAP Pati protegit

Avanç de la Modificació puntual del POUM per a l'ampliació de l'inventari de Patrimoni, aprovat pel Ple de l'Ajuntament en sessió de 23 de juliol de 2021

criteris i categories dels elements escollits i codis dels elements inclosos:

CO conjunts o àmbits urbans d'interès (22)

EA elements arquitectònics d'un edifici (28)

ED edificis (189)

009, 077077, 115, 116, 117, 123, 124, 118, 119, 130, 122, 114, 130, 132, 134, 142, , 137, 138, 139, 140, 144, 143, 146, 147, 148, 149, 146, 150, 152, 165, 151, 157, 161, 171, 172, 173

ES monuments i elements artístics de l'espai urbà (80)

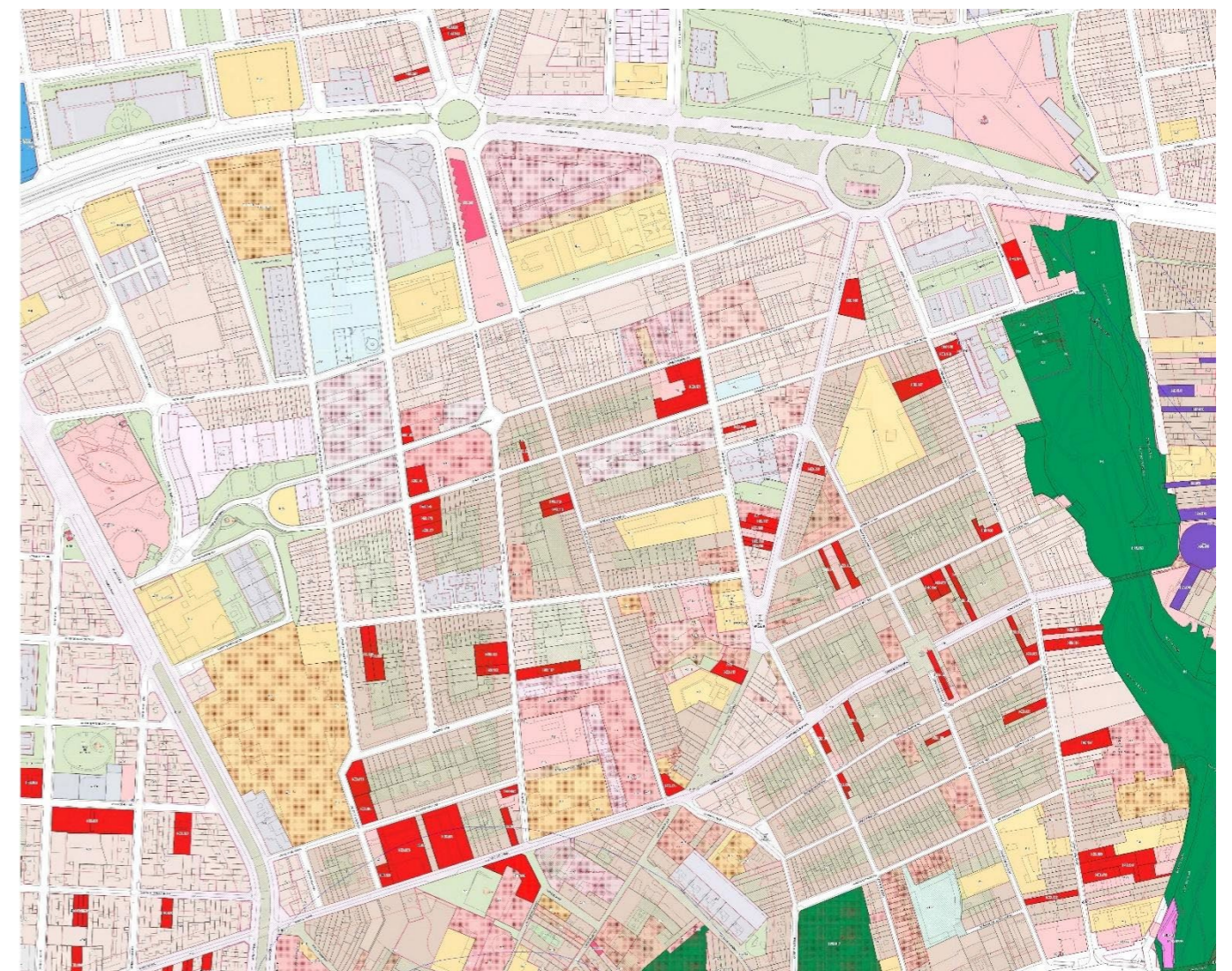
029, 043, 034, 062

JA zones o jaciments arqueològics (26)

JP zones o jaciment paleontològics (1)

PN patrimoni natural (20)

015

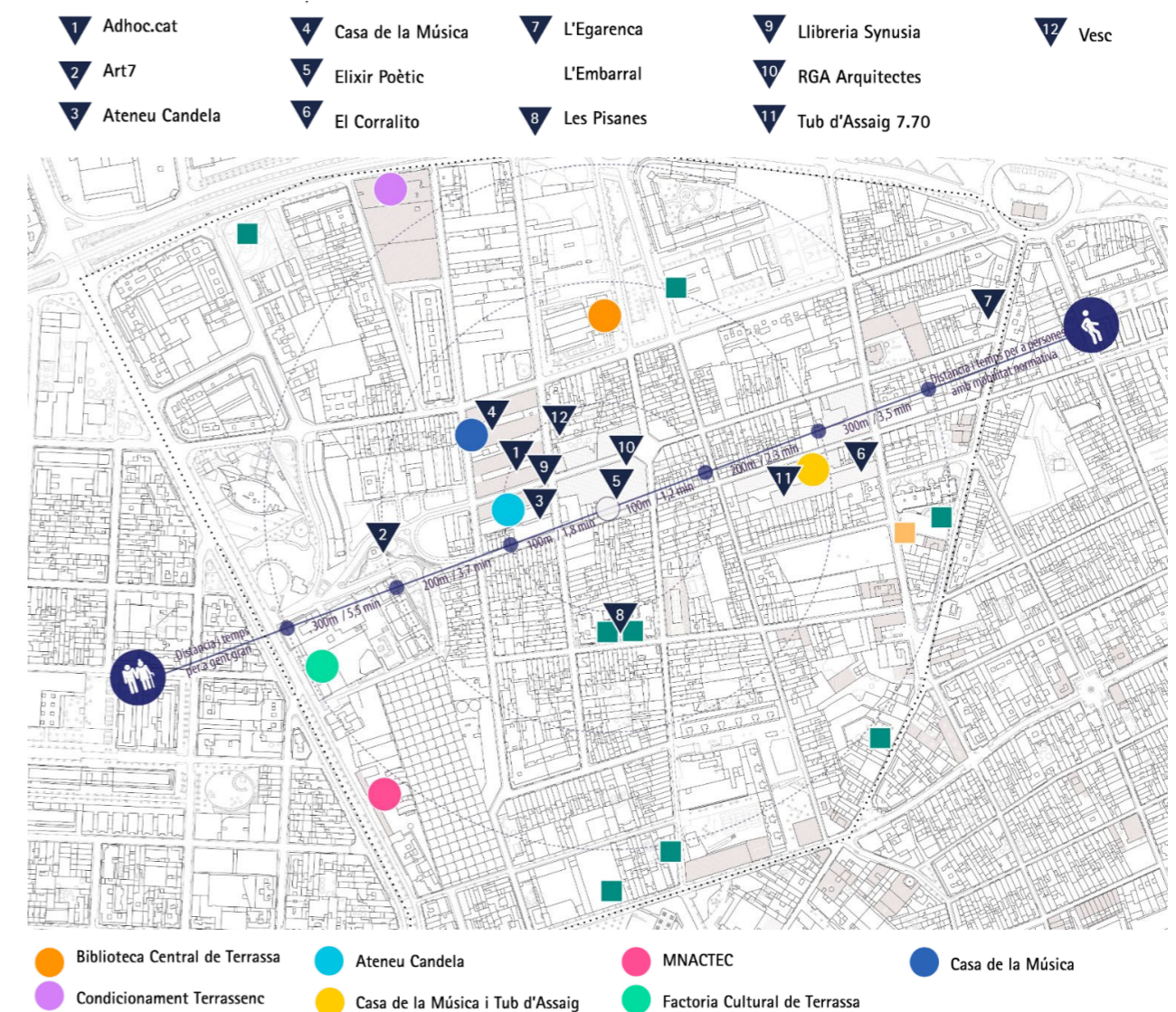
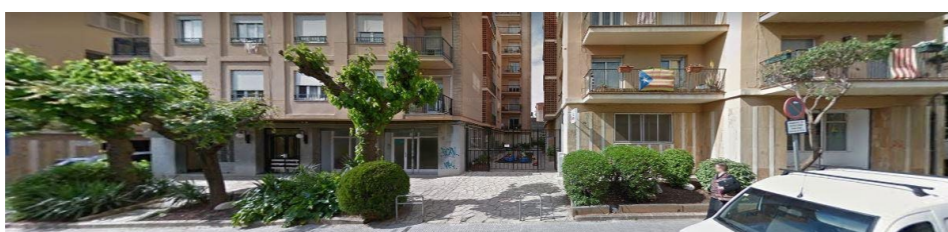
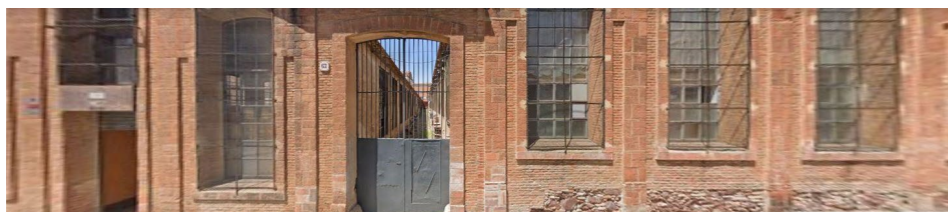
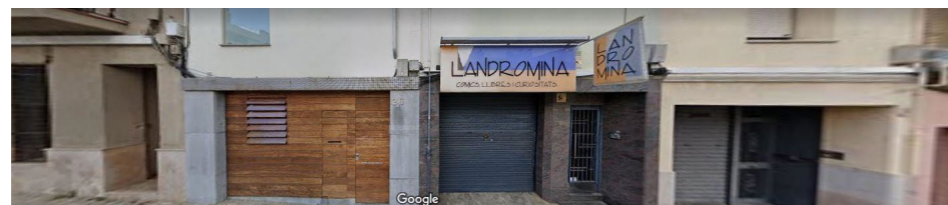

4.7 Usos i activitats

El planejament determina els usos dels sistemes públics entre els quals és interessant precisar el ventall que s'ofereix per als equipaments. En la majoria d'illes de l'àmbit l'ús és residencial, analitzant els usos dominants o principals. D'acord a les determinacions urbanístiques també es poden dur a terme altres usos principals i compatibles com ara oficines, comerços, restauració, oci i altres serveis.

El vapor Albinyana i tres peces més estan qualificades d'ús industrial pel que el seu ús principal és el de l'activitat econòmica i està prohibit l'ús residencial. Aquest fet és determinant per evitar una transformació de l'edifici cap a usos totalment privatisos com és l'habitatge. En aquest sentit cal insistir en el valor no només patrimonial històric del vapor Albinyana sinó també amb el valor col·lectiu, associatiu, cultural artístic, comunitari que allotja. Cal protegir i reforçar aquesta condició.

Per a poder incidir en la revitalització urbana cal saber els usos que es produeixen a la cota de la ciutat. Per tant és necessari precisar les activitats que es donen en planta baixa. L'estudi identifica amb una precisió relativa, per no perdre's en el detall i tenir una imatge de conjunt, els usos residencials, els usos l'aparcament en guals, els usos comercials similars els usos de restauració, l'oci, els tallers o les naus d'activitat, els equipaments i aquells espais en planta baixa abandonats. La consideració de si els locals estan actius o no es considera massa rellevant perquè pot deure's a qüestions de context general socio-econòmic. Un tret particular d'aquest barri que s'ha identificat amb aquest anàlisi és el d'una certa flexibilitat en els espais d'aparcament familiars que multen a petits locals o tallers. De la mateixa manera que també poden multar en el sentit invers, a partir de la desactivació de l'activitat, per convertir-lo en aparcaments familiars de les cases de cos.

Un dels primers mapes que es va considerar importants per realitzar era el de catalitzadors i generadors de vida cultural i social. Són activitats i espais molt diversos que coincideixen en la condició de trobada i producció. Espais com el Condicionament Terrassenc gestionats per l'Ajuntament, l'Ateneu Candela que és seu de l'associació del Districte Zero. Una llista llarga de projectes de barri d'escala molt petita esquitxen tots els entorns del vapor. El Corralito, l'embarral, tub d'assaig o art7, són només alguns exemples. Aquesta xarxa veïnal es complementa amb la xarxa macro d'equipaments culturals públics com la biblioteca els centres educatius l'associació de gent gran al Centre Cultural, l'auditori i el Museu Nacional de la Ciència.

A l'enquesta, es valida aquesta primera percepció dels generadors de vida quotidiana. Excepte les activitats necessàries (viure al barri), la resta de la gent venen per a fer activitats opcionals (passejar) o socials (quedar amb amics o fer trobades festives). Destaca com a generadors de vida quotidiana, els equipaments culturals i de lleure, el comerç, els equipaments educatius i els espais públics. En el mateix moment, es detecta que s'ha de reforçar el comerç de proximitat, els serveis, els espais verds, els equipaments esportius i culturals, i la restauració. Aquestes activitats i usos que falten o que s'han de millorar són peces clau en el sosteniment de vida i la seva integració al territori.

5. PARTICIPACIÓ CIUTADANA

5.1 Resultats de l'enquesta

L'enquesta estava oberta del dia 13 de novembre fins al dia 26 de novembre. En total van respondre 33 persones: 18 dones (55%) i 15 homes (45%).

Pel que fa a l'edat, van respondre 4 persones (12%) de 16 a 30 anys, 22 persones (67%) de 30 a 50 anys, i 7 persones (21%) de 50 a 70 anys.

A la seva majoria, les persones que van respondre viuen a l'àmbit de l'estudi (20 persones, 61%), 5 persones (15%) viuen al districte 1 fora de l'àmbit, 7 persones als altres districtes i 1 persona fora de Terrassa.

El 85% de les persones que han respost l'enquesta no pertanyen en cap associació, entitat, grup públic o privat de l'àmbit de l'estudi. La resta (15%) formen part de col·lectius com L'egarenca, el centre excursionista de Terrassa, l'Ateneu Candela i el MNACTEC.

Topònim

De les persones que van respondre a l'enquesta a la seva majoria (73%) no es refereixen en aquest àmbit amb algun topònim. La resta 27%, sí que fan servir un topònim. Les persones que viuen dins l'àmbit fan servir topònims que tenen a veure amb el "centre" o amb el "districte zero". Les persones que viuen als altres districtes fan servir topònims relacionats amb el centre, la creu gran, o les naus de sant Gaietà.

En la següent pregunta, si es senten còmodes identificant a l'àmbit d'estudi amb el nom "entorns del vapor Albinyana" la majoria de les persones que no fan servir cap topònim, responen que sí que se sentin còmodes. La majoria de les persones que sí que fan servir un topònim no senten còmodes amb aquest nom.

Activitats

Un 32% de les persones viuen a l'àmbit de l'estudi. La resta visiten el barri per fer una de les següents activitats:

- **18% Vinc a passejar**
- **11% quedar amb amics/amigues**
- **8% Vinc a fer trobades festives**
- 7% Vinc a llegir
- 3% Vinc perquè juguïn els petits de la família
- 5% Vinc a treballar
- 3% Vinc a fer esport
- 3% Vinc o porto algú per fer activitats educatives
- 3% Vinc a comprar
- 3% Vinc a entitats que hi ha
- 2% Vinc a cuidar i passejar amb una persona gran i/o dependent
- 2% No vinc gaire.

Excepte les activitats necessàries (viure al barri, la resta venen per activitats opcionals (passejar) o socials (quedar amb amics o fer trobades festives).

Freqüència de visitar l'estudi

A la seva majoria de la gent que va respondre la pregunta "Aproximadament, cada quant vas a l'àmbit d'estudi?", viu al barri (32%).

La resta visita al barri cada dia (30%), o un cop al més (13%), un cop a la setmana (7%), cinc cops a l'any (5%), i un cop a l'any (3%)

Mitjà de transport

A la seva majoria la gent fa desplaçaments dins l'àmbit a peu (70%). La resta fa servir mitjans com

- **9% Autobús**
- **9% Cotxe**
- **4% Bicicleta**
- 4% Patinet
- 4% Moto

Per arribar a l'àmbit de l'estudi, la majoria ho fa a peu 42% o en cotxe 28%. La resta prefereix fer-ho amb l'autobús (15%), el patinet (6%), la moto (6%), o la bici (3%).

En general, prefereixen fer els desplaçaments a peu, però si no és possible hi ha una tendència cap al cotxe, l'autobús o el patinet.

Seguretat

A la pregunta "Hi ha espais que evites passar o utilitzar a l'àmbit de l'estudi?" a la seva majoria han respost que no (73%). Les persones que van respondre que sí que hi ha (27%), parlen sobre la inseguretat ciutadana i la inseguretat viària.

Pel que fa a la inseguretat ciutadana es refereixen a:

- Carrers amb poc trànsit on hi ha només naus (carrer Pantà fins a Maré de Deu dels Angels, de Sant Valentí fins Cervantes)
- Places concretes (plaça Ricard Camí, plaça Mossén Jacint Verdaguer).
- Carrers estrets amb poca visibilitat i il·luminació i molts obstacles (carrer de la rasa,)

Aquesta percepció d'inseguretat passa la tenen més durant la nit. Algunes d'aquestes persones diuen que prefereixen fer servir alguns carrers només quan hi ha trànsit de cotxes perquè hi ha més ulls als carrers.

Pel que fa a la inseguretat viària, es refereixen a:

- carrers amb voreres estretes i cotxes aparcats
- o carrers amb alts nivells de vehicles (Cervantes o Nord)

Recorregut

A la pregunta "Creus que el recorregut per arribar a l'àmbit d'estudi és adequat per tu?" la majoria respon que sí (67%) però troben dificultats com els següents:

- el recorregut és insegur per caminar: hi ha voreres estretes i inseguretat viària pels infants

- el recorregut no facilita tots els mitjans de transport com per exemple la bici.
- el recorregut és molt fosc i hostil sobretot si ets dona
- el recorregut no és agradable
- al recorregut hi ha molts vehicles.

Equipaments

A la pregunta "Quins equipaments fas servir a l'àmbit?" la majoria va respondre que fa servir la Biblioteca Central de Terrassa, l'Oficina de Correus i el MNACTEC.

Espais públics

A la pregunta "Quins espais públics fas servir a l'àmbit?" la majoria va respondre que fa servir el Passeig de les Lletres i la Plaça del Vapor Ventalló.

Límits de l'àmbit d'estudi

A la pregunta "Amb quins límits definiries l'àmbit de l'estudi?" les respostes amb major número de suport van ser:

- **28 Carrer de la Rasa**
- **25 Rambla d'Ègara**
- 15 Parc de Vallparadis
- 14 Carrer de la Creu Gran
- 12 MNACTEC
- 12 Carrer del Nord
- 6 Camí Fondo
- 0 Avinguda 22 de juliol

Elements identitaris

A la pregunta "Quins són els principals elements identitaris de l'àmbit?" les respostes amb més suports són:

- **28, Les naus industrials antigues (Vapor Albinyana)**
- **28, Biblioteca Central de Terrassa**
- **22, MNACTEC**
- **20, L'estació del Nord**
- **20, Passeig de les Lletres**
- 17, Factoria Cultural de Terrassa
- 15, Plaça Vapor Ventalló
- 12, Les entitats associació Districte Zero i l'Ateneu Candela
- 12, Les entitats Societat Coral dels Amics - Coral de Prodis
- 9, El carrer comercial d'accés a l'estació (Camí Fondo i Carrer del Nord)
- 9, Casa de la Música
- 8, Equipaments educatius públics
- 6, Les entitats el Casal de Gent Gran Associació de Gent Gran

- 4, Condicionament Terrassenc
- 4, Tub d'Assaig
- 3, Plaça Mossèn Cinto Verdager
- 2, Centre excursionista de Terassa
- 2, Plaça del Vapor Monset
- 1, El veïnat
- 1, QSport
- 1, AV del centre
- 1, Plaça Ricard Camí
- 1, Cases unifamiliars i edificis baixos

Elements generadors de vida al barri

Els elements generadors de vida al barri són els Equipaments culturals i de lleure, el comerç, els Equipaments educatius, i els Espais públics

Usos actuals més valorats

Els usos actuals més valorats són relacionats amb la cultura, l'educació i el lleure.

Activitats i usos que falten de l'àmbit d'estudi

Les activitats i usos que falten de l'àmbit d'estudi són relacionats amb el comerç de proximitat i els serveis, els espais verds, els equipaments esportius públics, i els equipaments municipals culturals.

Valors del paisatge

Els valors més importants són històric, arquitectònic i social.

Elements que no encaixen

A la pregunta "Quins són els elements existents que consideres que no encaixen amb l'àmbit?" les respostes han variat:

- carrers estrets amb poc manteniment
- indústries abandonades
- elements afegits a les fàbriques
- el trànsit
- grafitis lletjos jugava
- pisos molt moderns pel caràcter del barri

Comentari sobre l'estat actual

A la pregunta "Vols opinar o comentar-nos alguna cosa més relacionada amb l'estat actual de l'àmbit?" les respostes són relacionades amb:

- poques places d'aparcament
- poc comerç
- repensar el barri amb activitats que reforcen la convivència
- Falten espais verds, zones esportives, i espais perquè l'àmbit sigui jugable.
- Hi ha moltes fàbriques abandonades i crea un entorn hostil
- No és un barri pensat per les cures. No facilita la vida de la gent gran ni de les persones amb dependències.

Serveis

A la pregunta "Que us agradaria millorar de l'àmbit d'estudi en relació amb els serveis?" la majoria va escollir els Espais públics, la Mobilitat, i els Equipaments culturals

Accessibilitat

A la pregunta "Com consideres que es pot millorar l'accessibilitat a l'àmbit?" la majoria va respondre:

- Pacificant carrers prioritzant la seva conversió en zona de vianants, amb només accés rodat per veïnat i serveis
- Millorant les connexions de vianants, fent-les segures i agradables
- Potenciar xarxa de carril bici que connecti amb altres barris

Carrers

A la pregunta "Creus que cal millorar els carrers de l'entorn?" la majoria ha respost:

- Sí, falta de manteniment
- Sí, hi falta verd
- Sí, no són agradables

Pacificació dels carrers

A la pregunta "Valoraries positivament la pacificació dels carrers interiors de l'àmbit (excepte pel pas dels vehicles del veïnat i per activitats econòmiques de dins l'àmbit)?" la majoria valora molt positivament que "Sí. Similar al model del centre històric."

Introducció d'espais verds

A la pregunta "Valoraries positivament la introducció de més espais verds al barri?" la majoria diu que:

- Sí. Creant nous espais
- Sí. Reurbanitzant alguns carrers

Preservació elements patrimonials

A la pregunta "Valoraries positivament la preservació dels elements patrimonials, especialment el vapor Albinyana i el tipus d'activitat que s'hi du a terme actualment?" totes les persones ho valoren molt

positivament. Algunes expliquen les condicions: que es condicioni el tema acústic, que el condicionament ha de seguir una línia homogènia amb el seu entorn, i potenciar la cultura i el social d'aquests espais.

Usos que falten

A la pregunta "Quins usos trobes a faltar i t'agradaria que hi fossin en l'àmbit?" la majoria diu les zones verdes, el comerç i la restauració, i els espais esportius.

Tenir en compte

A la pregunta "Que creus s'ha de tenir en compte durant la regeneració urbana de l'àmbit?" la majoria diu:

- El teixit social i cultural
- L'habitatge
- La biodiversitat

Propostes

A la pregunta "Tens alguna altra aspiració o proposta per a la millora de l'àmbit d'estudi?" hi ha varietat de respostes:

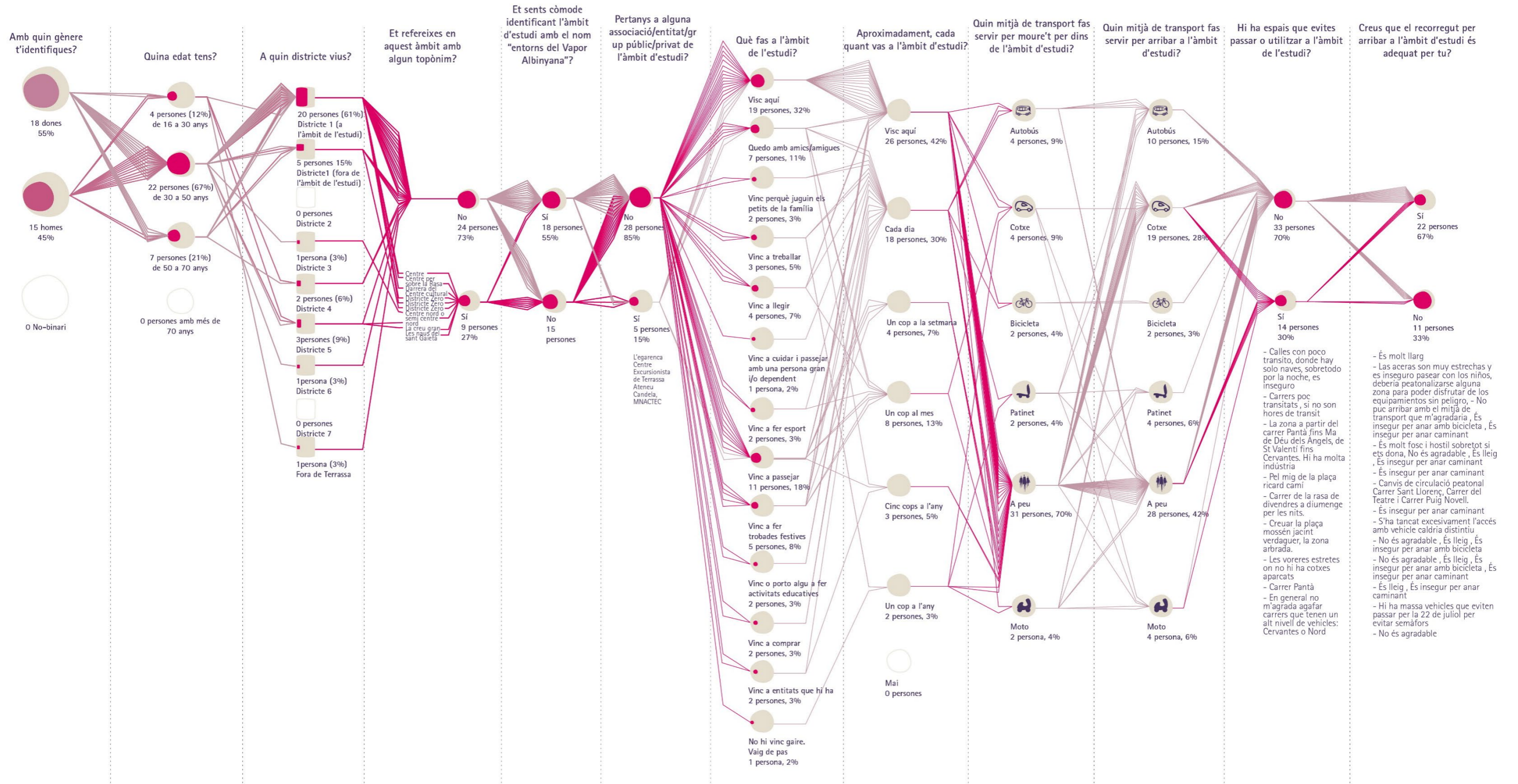
- que el projecte sigui plural i inclusiu
- afegir espais per animals de companya
- definir usos dels espais abandonats
- carrers nets, ben il·luminats, sense soroll, espais segurs, verds agradables
- Crear zona ZEE temporals per reactivar el comerç de proximitat.

Extra

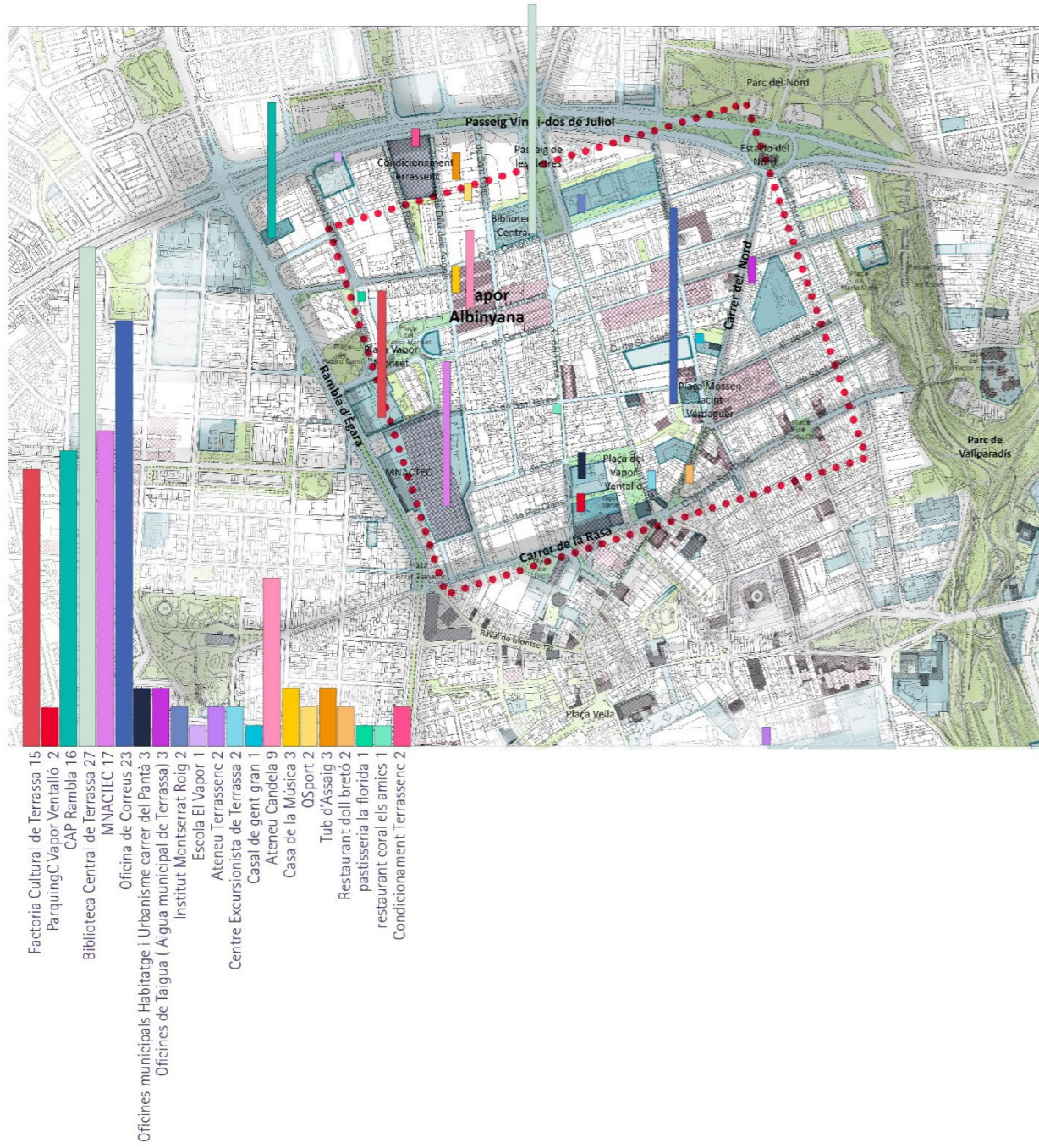
A la pregunta "Vols opinar o comentar-nos alguna cosa més?" les respostes eren:

- que aquest pla millori les condicions de vida en aquest àmbit
- millorar les voreres
- dinamització de l'àmbit

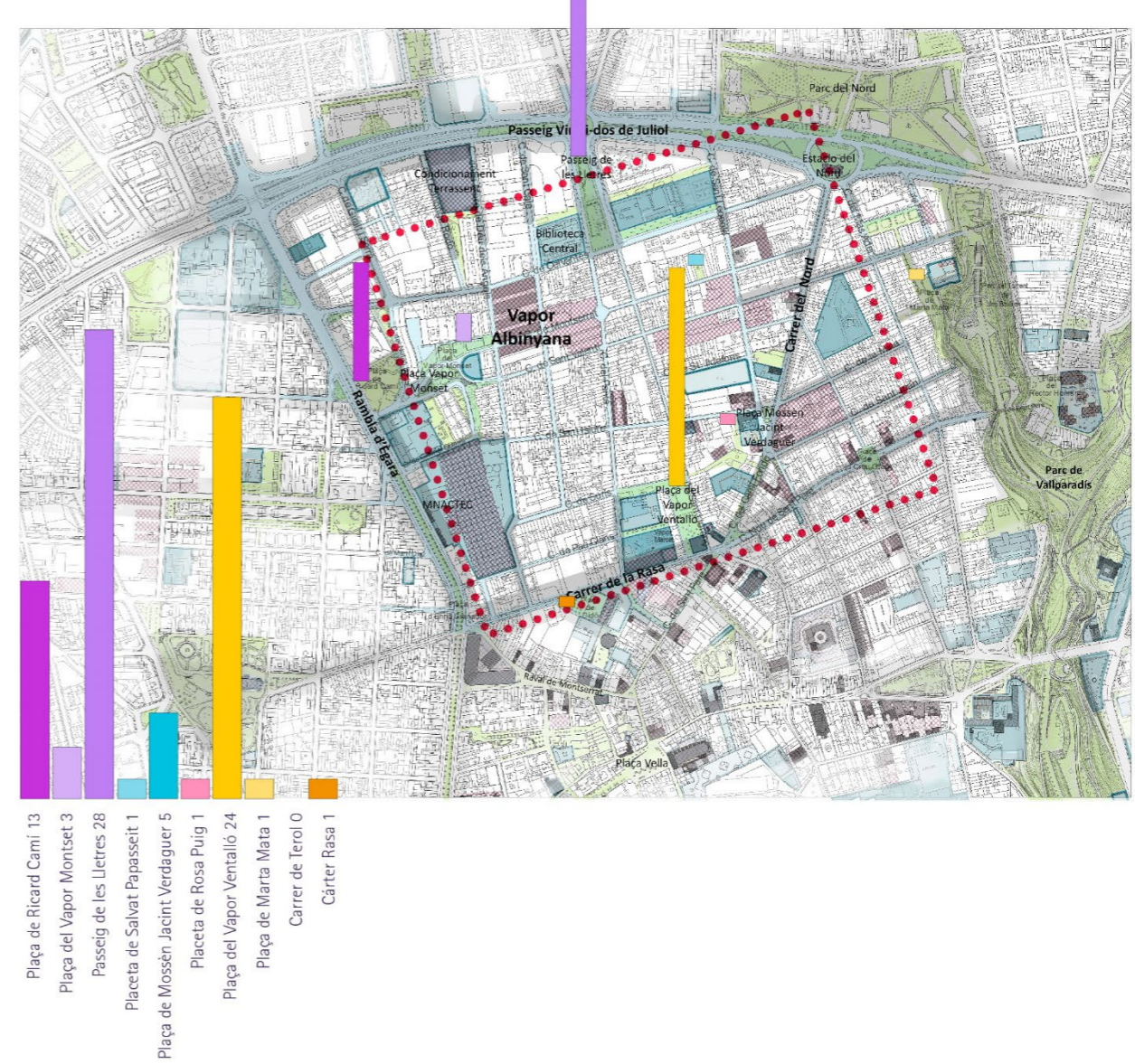
5.2 Síntesi dels resultats

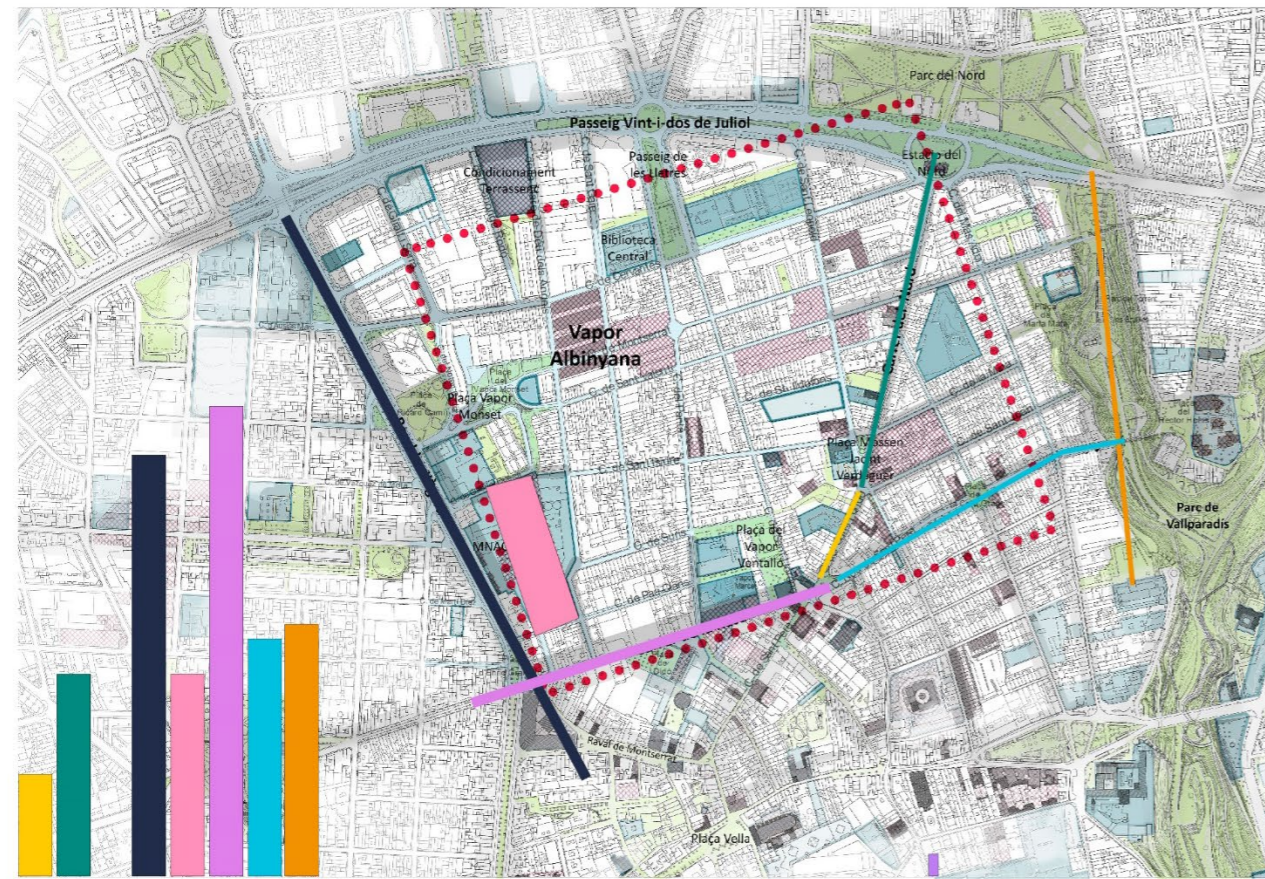
Quins equipaments fas servir a l'àmbit?

Quins espais públics fas servir a l'àmbit?

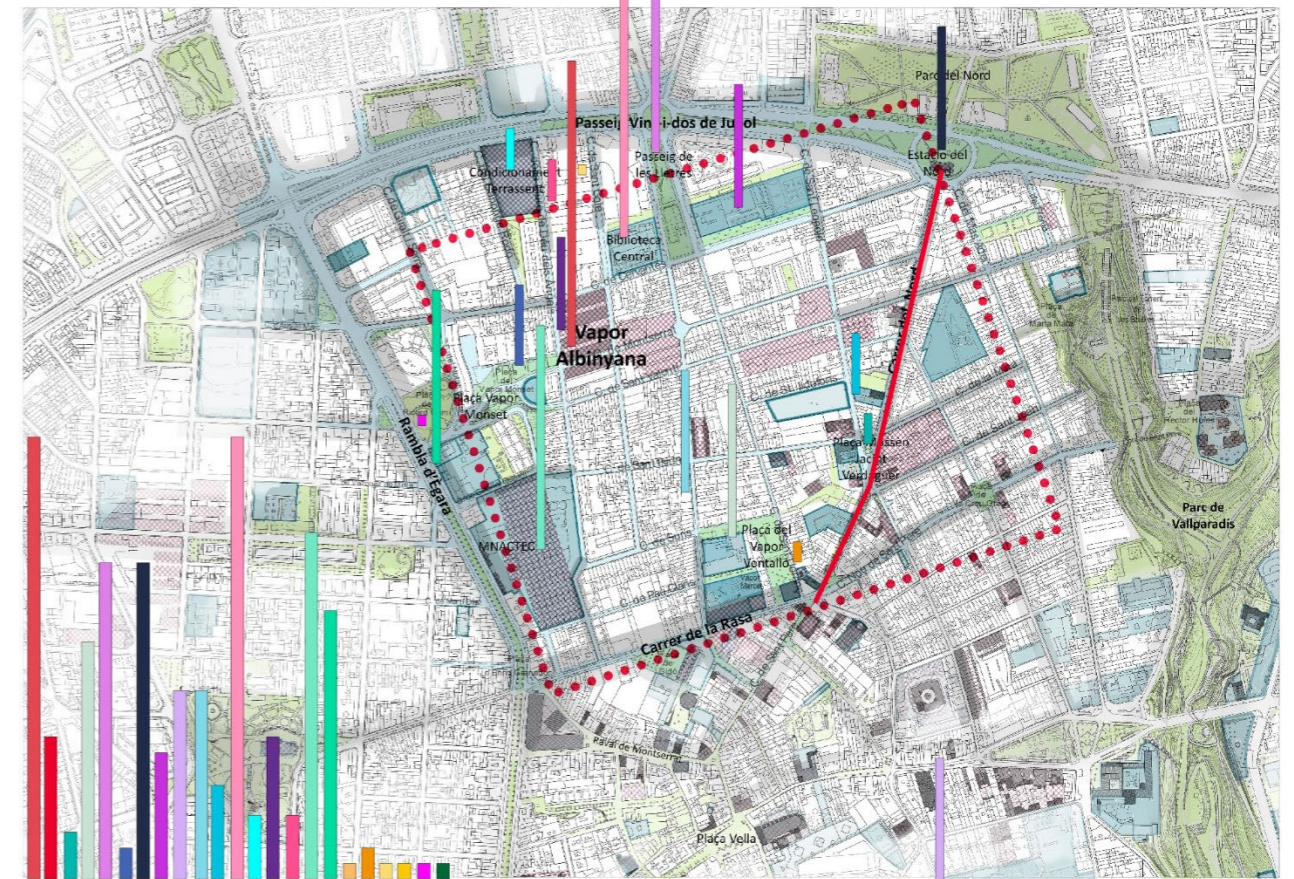

Amb quins límits definiries l'àmbit de l'estudi?

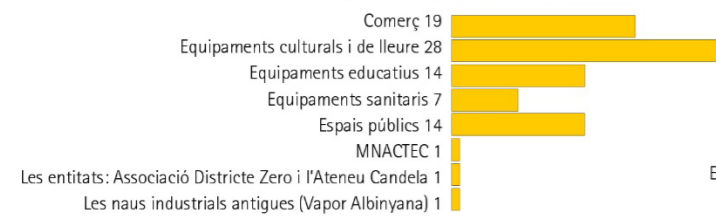
- Cami Fondo 6
- Carrer del Nord 12
- Avinguda 22 de juliol 0
- Ramblla d'Egara 25
- MNACTEC 12
- Carrer de la Rasa 28
- PP14
- Parc de Vallparadis 15

Quins són els principals elements identitaris de l'àmbit?

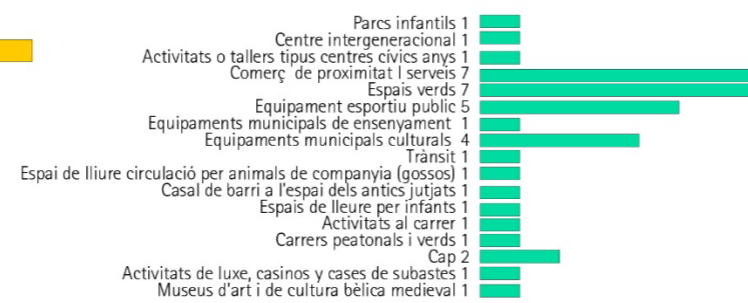

- Les naus industrials antigues (Vapor Albinyana) 28
- El carrer comercial d'accés a l'estació (Cami Fondo i Carrer del Nord) 9
- Plaça Mossèn Cinto Verdaguer 3
- Plaça Vapor Ventalló 15
- Passeig de les Lletres 20
- Plaça del Vapor Monset 2
- L'estació del Nord 20
- Equipaments educatius públics 8
- Les entitats associació Districte Zero i l'Ateneu Carleia 12
- Les entitats Societat Coral dels Amics - Coral de Prodis 12
- Les entitats el Casal de Gent Gran Associació de Gent Gran 6
- Biblioteca Central de Terrassa 28
- Condicionament Terrassenc 4
- Casa de la Música 9
- Tub d'Assaig 4
- MNACTEC 22
- Factoria Cultural de Terrassa 17
- Centre Excursionista de Terrassa 2
- el veïnat 1
- OSport 1
- AV del centre 1
- Plaça Ricard Camí 1
- Cases unifamiliars i edificis baixos 1

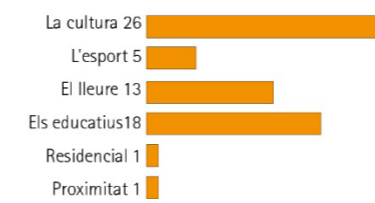
Quins són els espais que generen vida al barri?

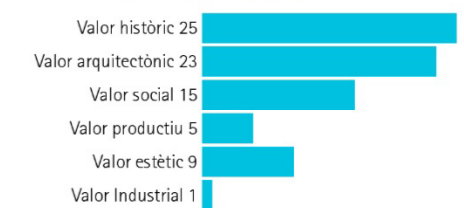
Quina activitat o ús públic o privat trobes que falta a l'àmbit de l'estudi?

Quins creus que són els usos actuals més valorats de l'àmbit?

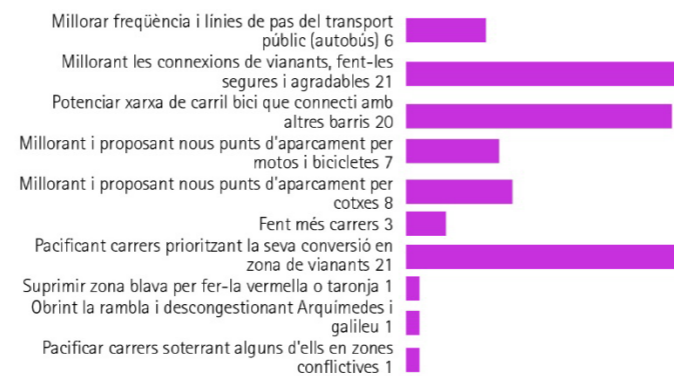
Quins són els principals valors del paisatge de l'àmbit?

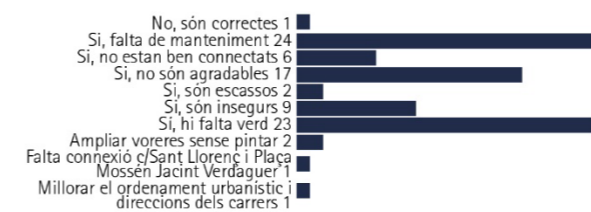
Que us agradaria millorar de l'àmbit d'estudi en relació amb els serveis?

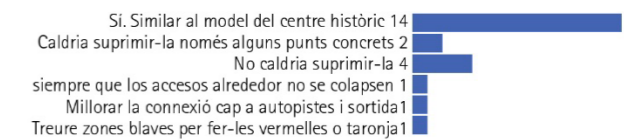
Com consideres que es pot millorar l'accessibilitat a l'àmbit?

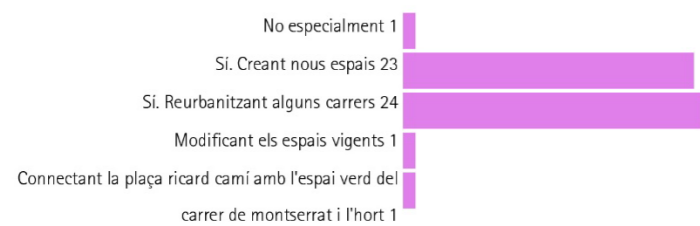
Creus que cal millorar els carrers de l'entorn?

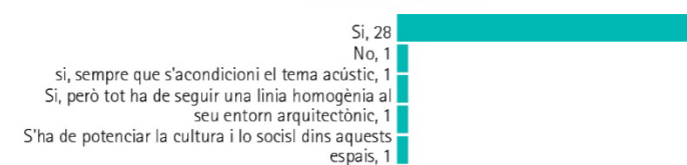
Valoraries positivament la pacificació dels carrers interiors de l'àmbit (excepte pel pas dels vehicles del veïnat i per activitats econòmiques de dins l'àmbit)?

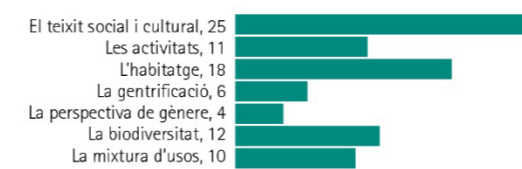
Valoraries positivament la introducció de més espais verds al barri?

Valoraries positivament la preservació dels elements patrimonials, especialment el vapor Albinyana i el tipus d'activitat que s'hi du a terme actualment?

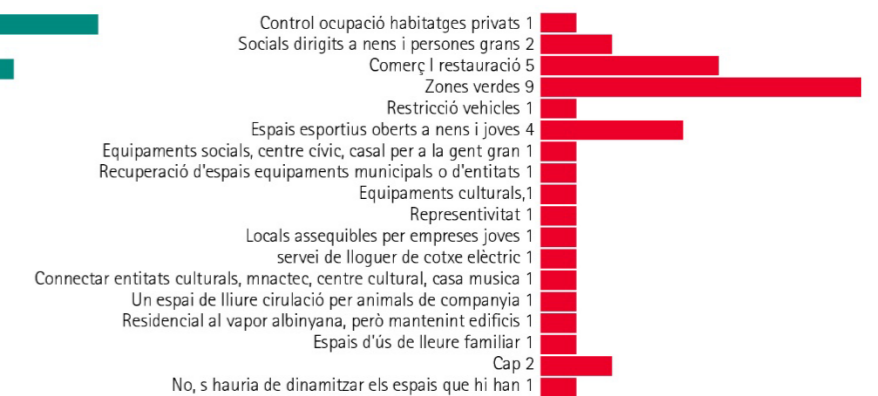

Que creus s'ha de tenir en compte durant la regeneració urbana de l'àmbit?

* Els que calgui, tenint en compte el benestar de la gent que vivim al barri cada dia
 * Podria ser un hub cultural molt potent amb totes les entitats que hi ha al voltant
 * El teixit arquitectònic com la millora d'espais verds per prescindir de la sorra i substituir-la per jerspa encara ser més cara de mantenir,

Quins usos trobes a faltar i t'agradaria que hi fossin en l'àmbit?

6. DIAGNOSI

La diagnosi és en essència, una interpretació orientada que serveix per actuar sobre un sistema. Per fer-ho cal abans partir d'una anàlisi i un coneixement sobre el mateix. En aquest sentit necessitem una visió i un conjunt d'objectius i principis generals per a poder orientar aquesta diagnosi. A l'inici d'aquesta memòria s'han incorporat aquests principis i objectius generals. L'equip redactor també va plantejar una visió general a l'inici del treball per fixar un cert full de ruta.

La **revolució verda** pot funcionar en els entorns del Vapor Albinyana com un procés d'infiltració vegetal en carrers, places, patis industrials però també d'infiltració en l'**imaginari col·lectiu de veïns i futurs visitants** del barri. Aquest verd prendrà una direcció est-oest, des del Parc de Vallparadís fins el costat ponent de la ciutat (Parc de Sant Jordi i altres jardins i places), per regar i **guarir tot el barri**. Potenciar l'**estructura cívica** (mobilitat activa) dels tres eixos verticals i territorials que estructuraven el barri: la baixada de l'estació pel carrer del Nord; el carrer del Pantà i la rambla d'Egara.

Explotar el concepte de **districte innovador** per reteixir un valuós tapís urbà fet de tipologies heterogènies, que narra el seu procés de formació i evolució. Promoure la preservació i requalificació del seu **patrimoni industrial** a través d'estratègies de regeneració urbana que aglutinin les iniciatives ja impulsades pel **teixit social-cultural i econòmic**, i d'altres com la introducció d'activitats professionals, comercials, oci en simbiosi amb la residència, en un **ecosistema urbà domèstic ple de vitalitat**.

Obrir la possibilitat d'establir **nous àmbits de transformació** urbanística molt més progressiva i curosa amb els valors del lloc.

Conclusions -objectius- per al desenvolupament de la proposta

A continuació s'exposen sintèticament les conclusions de la diagnosi, en clau d'objectius per al desenvolupament de la fase 2. Són cinc qüestions que es descriuen aquí però que es poden visualitzar en els cinc plànols de diagnosi, amb un ordre co-relatiu. Aquestes conclusions són compartides per l'equip tècnic municipal i de la Diputació que ha anat fent el seguiment d'aquest treball. Tanmateix, en la propera acció participativa en format de sessió de treball obert a la ciutadania, s'exposaran per ser contrastades, matisades o ampliades segons la visió dels diferents agents del territori.

- A. Posar en valor la identitat i la forma urbana pròpies d'aquest barri a partir dels seus ingredients característics.** Un ventall de creixement que s'inicià sobre l'antic carrer de Sant Pere i que va anar colonitzant amb un rosari de vapors industrials i aglomerades per cases de cos sobre diferents retícules de carrers més o menys ordenades. Al final d'aquest ventall, un seguit d'operacions urbanes deslligades reforcen la percepció de frontera creat per l'antiga l'esquena del MNACTEC que fa front a la rambla d'Egara i el tall de la línia del tren. Al barri s'ha de travar amb la resta de la ciutat a través de dues estratègies diferenciades:
- Cap a l'oest i el nord, **uns eixos verds potents com passatges urbans** que travessen d'aquestes barreres físiques i mentals de manera diàfana i clara, connectant-lo amb ancoratges externs com el Parc de Sant Jordi. Un dels passatges pot esventrar la cantonada nord del Museu Nacional pel pati de la Nau Cortés, aprofitant els dipòsits com a mirador de la coberta del museu.
 - Cap a l'est i el sud, promoure **una capil·laritat més extensiva que permeabilitzi tots els carrers** (model illa de vianants) amb els camins del parc de Vallparadís i amb els concorreguts carrers del centre històric.
- B. Plantejar les eines de planejament des d'una mirada particular i respectuosa amb els teixits existents.** El planejament pretén millorar les condicions de vida de les persones i la qualitat de la ciutat. Tanmateix, la normativa sistemàtica a vegades és difícil d'aterrar i provoca disconformitats amb la realitat existent. Caldria explorar l'ajust d'aquesta normativa per evitar la fossilització i degradació d'aquestes construccions que es resisteixen a ser modificades per la pèrdua patrimonial que implicaria, malgrat estiguin en condició de fora d'ordenació. La hipòtesi de nous polígons d'actuació amb nous aprofitaments s'haurà d'**ajustar als criteris establerts per a la resta del teixit residencial**.
- C. Jerarquitzar els eixos viaris a favor de la mobilitat activa i la introducció del verd.** De l'anàlisi de les funcions viàries actuals i futures se'n desprèn que alguns eixos contenen un excés de funcions que es superposen. El carrer del Pantà n'és el cas més evident. Caldrà valorar la supressió del trànsit rodat per permetre el bon funcionament de la mobilitat activa i del seu potencial estructurador.
- De manera teòrica, ens podem imaginar **el carrer del Pantà com un Cardus** romà que travessa pel centre el barri i aglutina una gran part de la vida col·lectiva de la ciutat.
 - En el sentit horitzontal, l'equivalent al **Decumanus seria el carrer Sant Valentí**, tot i que el carrer de Cervantes també presenta aquesta superposició d'usos.

Caldrà valorar si cal prioritzar aquests carrers per sobre dels altres per promoure també en el sentit horitzontal aquesta condició cívica i comunitària. De fet, en certa manera aquest aglutinament d'activitats socials ja està produint-se en el Vapor Albinyana i en el seu entorn. El carrer Cervantes connecta amb l'Estació del Nord però té una posició més excèntrica respecte el barri. En canvi, el carrer de Sant Valentí connecta de manera nítida amb el Parc de Vallparadís, que fins i tot el travessa amb una passarel·la. A l'altre extrem, el carrer s'obre en la porta urbana cap a la rambla d'Egara i els equipaments culturals. Val a dir, que avui en dia el carrer de la Rasa i Nou de Sant Pere ja han assolit aquesta combinació equilibrada de funcions amb un caràcter força qualitatiu pel que fa a la seva urbanització i vitalitat urbana.

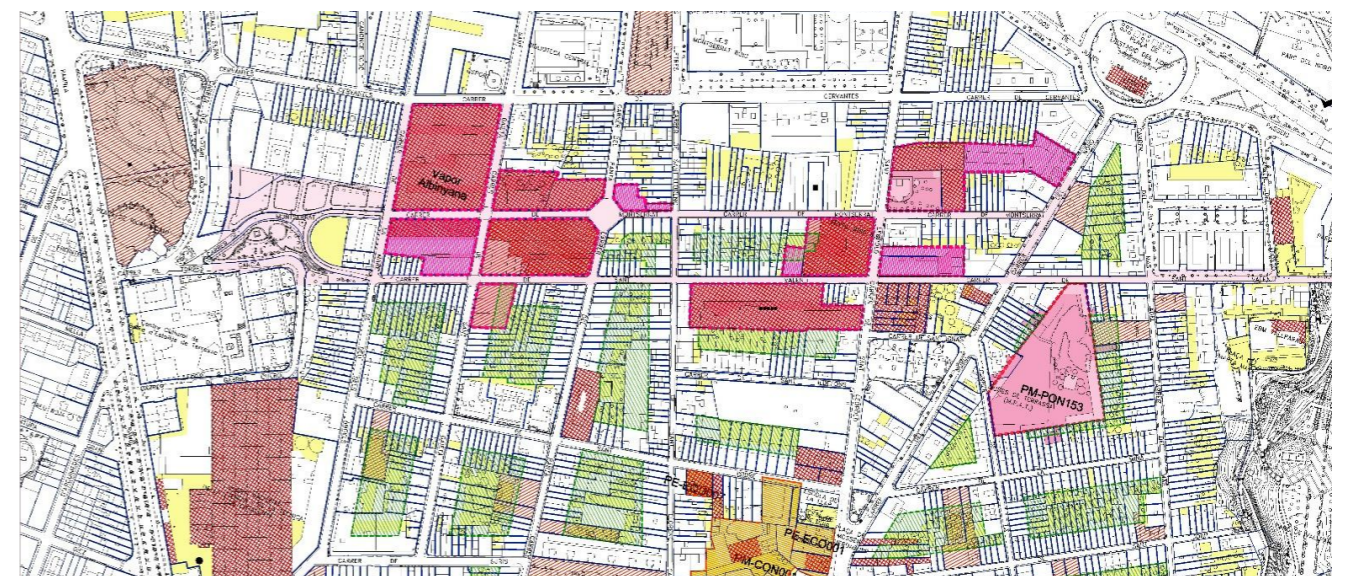

Model conceptual dels espais lliures dels entorns del Vapor Albinyana

D. Potenciar una xarxa d'espais públics de referència en les vores però també interiors. De l'anàlisi dels espais lliures se'n desprèn la identificació d'aquells que són més estratègics. Com s'ha comentat anteriorment, aquests espais públics es troben en **les vores amb una condició de porta o baula**. D'aquests espais d'enllaç, l'Ajuntament té previst generar un nou que pot ser estratègic per al barri: es tracta de l'obertura de la nau Cortés, situada a l'esquena del MNACTEC, que permetria generar una nova porta cap a la rambla d'Egara però també generar un punt d'activitat social i cultural i fins i tot de mirador de l'espectacular i simbòlica coberta del Vapor Aymeric (MNACTEC). Però n'hi ha altres que són interiors i que encara no tenen prou qualitat o caràcter. També hi ha cruïlles viàries que aixamfranades podríem allotjar nous espais públics de trobada. Parlem de la **cruïlla del carrer del Pantà amb el carrer de Montserrat** i de la **cruïlla del carrer Nord amb el carrer Sant Valentí**. Són espais petits i estrets però que tenen la capacitat de catalitzar la identitat pròpia del barri i de promoure la transformació dels seus principals carrers.

E. Plantejar estratègies urbanístiques per a potenciar la capacitat estructuradora i transformadora de certes parcel·les. Amb el creuament de moltes de les capes d'anàlisi, sorgeixen un seguit d'espais privats que coincideixen amb elements patrimonials reconeguts i d'altres que encara no ho són. Una mena de **faixa urbana que pot consolidar i estendre el dinamisme socio-cultural i econòmic del Vapor Albinyana**. Seqüències d'edificis sobre uns carrers que prenen major protagonisme. El carrer Sant Valentí, el carrer de Montserrat i el carrer de Cervantes són el pentagrama d'una possible regeneració urbanística pensada en conjunt però desenvolupada per petites parts independents. En el sentit vertical al carrer del Pantà i el carrer de Sant Llorenç esdevenen els tensors que suporten aquest pentagrama interior. Caldrà treballar en diferents alternatives per aquests espais d'oportunitat urbanística. Avaluar els beneficis urbans, socials i econòmics que se'n puguin desprendre i preveure la seva factibilitat econòmica i urbanística. Evolucionar la qualificació industrial perquè esdevingui una altra cosa i a l'hora modificar certes zones residencials existents amb aquesta nova clau urbana. Noves actituds per estructurar i armar aquest teixit amb un projecte urbà que esclata i es torna sistèmic com aquest mateix barri.

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Infraestructures
i Espais Naturals

Gerència de Servels d'Habitatge, Urbanisme i Activitats

Comte d'Urgell, 187, 2a pl.

Edifici del Relotge

08036 Barcelona

Tel. 934 022 890 · Fax 934 020 653

gs.hua@diba.cat · www.diba.cat/